

ZDUS^{plus}

Dnevi
medgeneracijskega
sožitja

Revija Zveze društev upokojencev Slovenije

November - december 2024,
leto XVI, številka 11-12

*Srečno in
zdravo, 2025*

**Visoki
jubileji naših
društev**

**Starejši za
starejše na
Primorskem**

**Odmevna Novinarska
konferenca ZDUS**

**DP v šahu je
bilo v Delfinu**

BESEDA VODSTVA

Dragi in spoštovani člani naše Zveze 3

V ŽARIŠČU

Predsednica republike sprejela predstavnike MeKoS 4
 Obiskal nas je minister Matjaž Han 5
 Odmevna novinarska konferenca 6
 Pripombe k Predlogu ZZDej 7

KULTURNI UTRINKI

V Bistriškem gradu odprtje razstave 8
 Rokodelske sekcije DU pripravile 10. razstavo ročnih del 8
 Osmišljajo svoja življenja 10
 Srečanje literatov in avtorjev 10
 V Rakeku je potekala Revija pevskih zborov 11
 Večer ljudskih pesmi in plesov 11

ROKODELSKI KOTIČEK

Razstava ročnih del 2024 12
 Marjetice znova pletle za najmlajše 12

STAREJŠI ZA STAREJŠE

Program SzS v PZDU S. Primorska 13
 Starejši za starejše v DU Tolmin 13
 Osamljenost 14
 Hvaležna oskrbovanka 14
 Program v Izoli 14
 Naša Fani, ena in edina 15

SREČANJA IN IZOBRAŽEVANJA

Koordinatorji in vnašalci v Izoli 15
 Letno izobraževanje v Delfinu 16
 Srečanje prostovoljk Kranja, Nakla in Tržiča 16
 Izobraževanje koordinatorjev in prostovoljcev 17
 Mednarodni dan starejših v DU Vrbe 17

DIGITALNO OPISMENJEVANJE

Spletna delavnica »Digitalno desetletje 2030 v SLO« 18

GOSTUJOČE PERO

Čas s težo 21

UTRIPI V POKRAJINSKIH ZVEZAH 22**JUBILEJI NAŠIH ČLANOV** 32**STAREJŠI PEŠCI VARNI V PROMETU** 33**ŠPORT REKREACIJA IN GIBALNA KULTURA**

Državno prvenstvo v šahu 34
 Hočani državni prvaki v kegljanju s kroglo na vrhovi 34
 Vrhunski in ljubiteljski šport v Ljubljani 35
 Perspektive športa starejših 35

Sredi novembra smo pripravili odmevno novinarsko konferenco, o kateri so poročali vsi naši glavni mediji in namesto, da bi se o njej spregovorilo tudi širše, je vse nekako »Kafkovsko« potihnilo. Trenutna pozornost nam je bila v hipu odzeta. Tema: pokojnine, »formula« za izračun pokojnine, dolgotrajna oskrba in še kaj. Nimam preganjavice, ampak - Big Brother is Watching You!

Nekaj dni kasneje, 16. 11., so v DZ RS sprejeli ZIPRS 25/26, ki nam je »zakoličil« letni dodatek za prihodnje leto. Pet evrov višji bo kot letos!

Poglejmo resnično skrb za upokoјence, ki smo soustvarjali pogoje za današnje uspešno in gospodarsko relativno čvrsto Slovenijo, še iz druge perspektive.

Letni regres, ki so ga v pogajanjih z vlado izpogajali in si ga zagotovili sindikati, bo tudi večji. Večji za 5%! Torej, med našim povečanjem letnega dodatka za 5 EUR in 5 % povečanjem letnega regresa za zaposlene, pa je ogromna nominalna razlika, ki ne dopušča nobenega enačaja. Naših pet evrov je resnično samo pet evrov, njihovih 5 % pa je kar 64 evrov. To pa je bistvena razlika, kajne!?

Nedopustno, čeprav demokratično in povsem v skladu z zakonodajo je, da peščica izbrancev igra Monopoly z državno blagajno v kateri so prihranki 60 % državljanov R. Slovenije (beri upokoјencev), 30 % je še takih, ki niso stopili na trg dela, 5 % je dela nezmožnih, 5 % pa »igričarjev – gamerjev« na državni, regionalni ali lokalni ravni, ki v svojih rokah držijo vrvice in premikajo usode upokoјencev po diktatu gamerjev, ki vodijo naše »igričarje!«

Bliža se novo leto in Šnici! je pred mnogimi leti - še v socializmu - napisal pesem, Po novem letu boljše bo! Sam dodajam zaključek besedila, ko pravi, »kakor za koga«!

Črt Kanoni,
glavni in odgovorni urednik

ZDUS PLUS - MESEČNA REVIVA ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE

Za izdajatelja Zdenka Jan, predsednica ZDUS. Odgovorni urednik Črt Kanoni. Tel: 01/62 05 481 e-pošta: crt.kanoni@zduz-zveza.si Naslov uredništva: ZDUSPlus, Kebetova 9, 1000 Ljubljana. Tel: 01/519 50 86 e-pošta: urednistvo@zduz-zveza.si Uredniški odbor: Slavica Bučan, Dijana Lukić, Željko Kljajić, Irma Povše, Vida Rifelj Novakovič in Črt Kanoni. **Pokrajinska dopisništva: PZDU Celje:** Milena Brečko Poklič, milena.poklic@gmail.com 041/629 820; **PZDU Dolenjska in B. krajina:** Marija Golob, 041 370 560; **PZDU Gorenjska:** Slavica Bučan, slavica.bucan56@gmail.com 041 347 030; **PZDU Koroška:** Željko Kljajić, zkljajic.kljajic@gmail.com 031 387 660; **Pomurska PZDU:** Milan Osterc, milan.osterc@gmail.com; **Posavska PZDU:** Marija Krušič, makru27@gmail.com 051 725 412; **J. Primorska** Ida Kogej; kogej.ida@gmail.com; **S.Primorska PZDU:** Majda Marinič, babicamm@gmail.com; **PZDU Zasavje:** Milena Dimec, dimec.milena@gmail.com 051 438 236; **PZDU Zg. Podravje:** Irena Ferluga; **PZDU Ljubljana z okolico:** Aleš Kardelj, ales.kardelj@gmail.com; 041 613 692 - **Tajništvo ZDUSPlus:** Karmen Šparovec – Terekhov, **Lektorica:** Barbara Borko; **Tisk:** Schwarz print d. o. o., Ljubljana; Oblikovanje in priprava za tisk: **NEBIA d. o. o.**; Nepodpisani članki so last ZDUS. **Naklada** 3.500 izvodov. **Cena** 0,99 EUR. **ISSN** 2591-0205. **Revija ZDUSPlus je vpisana v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 2192.**

Naslovnica: V pričakovanju božičnih in novoletnih praznikov

Dnevi
medgeneracijskega
sožitja

ZDUSplus

Dragi in spoštovani člani naše Zveze

»Človekova starost je lahko nekaj, kar naredi močan vtis, saj povzema njegovo življenje; zrelost, ki jo je dosegal počasi in skozi mnoge ovire, bolezni, ki jih je prebolel, razočaranja in obupe, ki jih je premagoval, nezavedna tveganja, ki jih je sprejemal; zrelost, oblikovano skozi toliko želja, upov, obžalovanj, pozabljenih stvari, ljubezni. Človekova starost predstavlja plemenit tvor izkušenj in spominov.«

(Antoine de Saint-Exupéry)

V navadi je, da vas takole, v zadnji številki naše in vaše revije nagovori vodstvo zveze in pove kaj spodbudnega, lepega, takega, kar sede v dušo in je blagodejno za sleherno uho. Kako neizmerno vesela bi bila, če bi lahko storila kaj takega, ampak tudi pri nas, na ZDUS, kot tudi v življenju sicer, ni vse »z rožcami postlano«, kot radi rečemo. Vseeno se bom potrudila in zapisala nekatere ključne mejnike dela vodstva in Strokovnih služb v letu, ki se izteka. Aktivnosti seveda ni manjkalo, le iztržek ni tak, kot bi ga vsi pričakovali. Ne vi, ne mi! Veliko pisem prejmem, ne le jaz, tudi oba podpredsednika, v katerih nam pišete o svojih težavah, tudi »krivicah« glede odmernih odstotkov, po katerih ste se upokojili in od nas pričakujete, da bomo zamahnili s čarobno palico in vse te nepravilnosti odpravili. Trudimo se, resnično se, a bolj ko se, spoznavamo, da ostajamo čisto na koncu vrste, pogosto neslišani in neupoštevani. Življenjske razmere upokojencev se zaradi podražitev stalno slabšajo in zelo zaskrbljeni postajamo, koliko upokojencev z nizkimi prejemki ima pogoje za varstveni dodatek. Že ves čas, torej leto in pol, kar se je zame njalo vodstvo ZDUS, si prizadevamo za izredno uskladitev pokojnin na podlagi analiz, ki so jih opravile Strokovne službe ZPIZ, a smo upokojenci vedno zadnji v vrsti, čeprav se ta vrsta ves čas krajša. Nismo obubožana država, zato je nesprejemljivo, da je preveč upokojencev socialno in ekonomsko šibkih. 650.000 državljanov našo oblast resno opozarja, da za starejše ni poskrbljeno kot bi moralo biti, vsaj po predvolilnih obljubah ne!

V začetku leta, za katerim ostaja gora nepometenega smetja, nas je doletela zdravniška stavka sindikata Fides, na katero smo se v izjavi za javnost ostro odzvali. Protest smo naslovili na Zdravniško zbornico Slovenije in vse, kar se je iz tega izcimilo je, da se nam je dodatno razkrila organizacijska beda zdravstvene dejavnosti. Gotovo se še spomnite, kako smo odgovorne pozivali k izredni uskladitvi pokojnin že kmalu po aprilskih volitvah, pa smo šli znova žejni preko vode. Sredi leta smo se znova srečali na naših Dnevh medgeneracijskega sožitja, na katerih sem v uvodnem nagovoru dejala, »da si upokojenci zaslužimo spoštovanje, saj nismo preteklost, ker skupaj z mladimi tvorimo sedanost, ki pa je lahko lepa le ob obojestranskem spoštovanju. Medgeneracijsko sožitje mora postati naša stvarnost in mora najti svoj prostor obravnave pri nadaljnjem razvoju razumevanja, solidarnosti, sodelovanja in sožitja vseh generacij.«

Ko je bilo sestavljeno vsebinsko poročilo osrednjega našega dogodka, smo dobili dokaz, da je omenjena prireditev taka, kot jo pričakuje naše članstvo in že se veselimo prihodnjih DMS, ki bodo tako kot letos, v mesecu juniju. Obeležili smo tudi 20-letnico programa Starejši za starejše in ob tej priložnosti izdali Zbornik, v katerem je opisana prehojena pot od negotovih začetkov do prepoznavnosti in prejema prestižne nagrade Evropskega Parlamenta, Državljan Evrope. Ponosni smo na naše

Predsednica ZDUS Zdenka Jan

prostovoljce, ki svoj prosti čas namenjajo tistim, ki nimajo, ne zmorejo ali so zgolj osamljeni ...

Zadovoljni smo tudi, da predstavniki Mestne zveze upokojencev – Osrednje slovenske PZDU ponovno sodelujejo v organih naše zveze. Nekako v tem duhu razumem tudi dogovor, ki sva ga v oktobru mesecu v Mariboru sklenili s predsednico Sindikata upokojencev Slovenije, Frančiško Četkovič, da bomo odslej važnejše pozive odločevalcem, ki se nanašajo na zdravstveno socialni in ekonomski položaj upokojencev, naslavljali družno. In prav je tako! Le zduženi bomo močni, razdrobljeni pa šibki in neprepričljivi.

Sredi novembra smo pripravili odmevno novinarsko konferenco, o kateri so poročali vsi naši osrednji mediji, upali pa smo tudi na odziv kabineta predsednika vlade, a zaman. Predsednica Komisije za zdravstveno in socialno varstvo, Rosvita Svenšek, je plačevanje prispevka iz neto pokojnin ocenila kot pravno spornega in omenila celo možnost ustavnega spora. Kritični smo bili tudi do letnega dodatka in pričakovali Božičnico, a je bil nekaj dni za tem v DZ RS sprejet ZIPRS 25/26, ki nam je »zakoličil« letni dodatek za prihodnje leto. Vsi upokojenci bomo prejeli 5 evrov več kot letošnje leto. Tu prepoznamo resnično skrb za upokojence, ki smo soustvarjali pogoje za današnjo uspešno in gospodarsko relativno čvrsto Slovenijo, še iz druge perspektive. Letni regres, ki so ga v pogajanjih z vlado izpogajali sindikati bo tudi večji. Večji za 5 %! Torej med našim povečanjem letnega

dotatka za 5 evrov in 5 % povečanjem letnega regresa za zaposlene je pa velika, lahko rečemo ogromna, razlika. Naših pet evrov je resnično samo pet evrov, njihovih 5 % pa je kar 64 evrov. Le nekaj dni kasneje so v Državnem zboru RS poslanci vladnih strank predlog opozicije, da upokojenci od sredine prihodnjega leta ne bi dodatno plačevali odstotka svojih pokojnin za dolgotrajno oskrbo, gladko zavrnil.

Še vedno pa nam odzvanjajo besede dr. Roberta Goloba na predvolilnem srečanju koalicije MeKoS na GR v Ljubljani, 11. marca 2022: »Upokojenci in vsi starejši v Republiki Sloveniji so najbolj ranljiva skupina državljanov, zato je dolžnost

vsake pravične politike, tudi vlade, da za te skupine prebivalstva poskrbi najprej ...«.

Mi, na ZDUS-u, bomo, spoštovane članice in člani, še naprej po svojih močeh »skrbeli za vas«, torej ustvarjali pogoje za vse naše številne aktivnosti in skušali v javnosti, ne glede na vse prej povedano, prikazovati pozitivno podobo staranja ...

Vsem članicam in članom ZDUS, kot tudi vsem drugim upokojencem, želim v letu 2025 veliko miru, zdravja in osebnih sreč ter vam voščim vesele božično-novoletne praznike.

*Zdenka Jan,
predsednica ZDUS*

Predsednica republike na rednem srečanju sprejela predstavnike MeKoS

Predsednica Republike Slovenije, Nataša Pirc Musar, je na delovnem sestanku sprejela predstavnike Medgeneracijske koalicije Slovenije (MeKoS), ki vključuje člane Dijaške organizacije Slovenije, Mladinskega sveta Slovenije, Študentske organizacije Slovenije in Zveze društev upokojencev Slovenije (ZDUS). Sestanek je bil posvečen aktualnim izzivom mladih in starejših, s posebnim poudarkom na bivanjski problematiki in krepitvi medgeneracijskega sodelovanja.

Predstavniki MeKoS so predsednici predstavili stanje na področju bivanjskih težav, ki pestijo obe generaciji – mlade, ki težko dostopajo do prvega doma, in starejše, ki se soočajo z omejenimi možnostmi za dostojno bivanje. Tej temi bo posvečen tudi naslednji predsedničin forum. Na srečanju je bilo izpostavljeno tudi stališče ZDUS glede sprememb zakona o dolgotrajni oskrbi ter uvedbi 13. pokojnine. Predstavniki mladinskih organizacij pa so ponovno opozorili na perečo problematiko javnih potniških prevozov, ki kljub zagotovilom pristojnih še vedno ostaja nerešena. Dijaki in študentje iz posameznih regij namreč še vedno ostajajo brez ustreznih prevozov v kraje šolanja.

Med drugimi temami, o katerih so prav tako spregovorili, pa naj omenimo ponovno srečanje v juniju prihodnje leto ter o rednem dialogu, ki bi bil pokazatelj napredovanja oz. uresničevanja pereče problematike, o njeni pomoči pri navezovanju stikov z ustreznimi institucijami z namenom spod-

Predsednica je izrazila pripravljenost, da ključna sporočila MeKoS prenese pristojnim institucijam ter pomaga pri vzpostavljanju dialoga z odločevalci. Ob tem pa poziva vse državne institucije, da se redno sestajajo s predstavniki Medgeneracijske koalicije Slovenije in oblikujejo potrebne ukrepe za izzive, ki jih člani koalicije izpostavljajo.

bujanja sprememb in večje odzivnosti na naše pozive.

Podpredsednik Stanko Kranvogel je predsednici omenil odločitev glede letošnje božičnice, ki je upokojenci ne bomo prejeli, pa o t. i. formuli 40–60, ki naj ostane nespremenjena do težav v javnem zdravstvu in dolgotrajni oskrbi, ter jo v imenu predsednice Zdenke Jan povabil na Dneve medgeneracijskega sožitja 2025 prihodnje leto.

Predsednica je izrazila pripravljenost, da ključna sporočila MeKoS prenese pristojnim institucijam ter pomaga pri vzpostavljanju dialoga z odločevalci. Ob tem pa poziva vse državne institucije, da se redno sestajajo s predstavniki Medgeneracijske koalicije Slovenije in oblikujejo potrebne ukrepe za izzive, ki jih člani koalicije izpostavljajo.

A.I.K., foto Matjaž Klemenc/UPRS

Obiskal nas je minister Matjaž Han

18. oktobra je vodstvo ZDUS obiskal Matjaž Han, minister za gospodarstvo, turizem in šport. Kot je najbrž znano, ZDUS z ministrstvom tesno sodeluje predvsem na področju realizacije Zakona o ohranjanju in razvoju rokodelstva, ki je bil sprejet pred dobrim letom in pol. Na res kakovostnem razgovoru smo družno vrednotili rezultate zadnjega leta skupnega sodelovanja in ugotovili, da naša rokodelska kulturna dediščina ne bo šla v pozabo, da se prenese na mlajše rodove, tako prek rokodelskih centrov, Konzorcija rokodelskih centrov, Obrtno-podjetniške zbornice, Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport ter ZDUS kot nosilcev podpornega okolja rokodelstva.

V sproščenem okolju velike sejne sobe na Kebetovi 9 v Ljubljani je predsednica ZDUS, Zdenka Jan, ministra Hana prisrčno pozdravila in ga popeljala po prostorih zveze, ko pa so sedli za mizo je še dodala, da se mu v imenu rokodelske sekcije zahvaljuje za pozornost, ki jo je ministrstvo izkazalo ZDUS in povabilo na razstavni prostor, ki so ga imeli na nedavni prireditvi f3žo najatraktivnejši rokodelci, ki so se predstavili s svojimi izdelki. Seveda ni pozabila omeniti, da njegov obisk sodi v t. i. krog srečanj s tistimi vladnimi resorji, s katerimi ZDUS odlično sodeluje. Čeprav je vsebina pogovora ves čas srečanja posegala v različna področja, ki so nam skupna, pa je vendarle rdeča nit ostajalo rokodelstvo in vse, kar sodi pod njegovo okrilje. Omenila mu je, da je bila v minulih dveh tednih osebno prisotna na treh rokodelskih razstavah, in da ta dejavnost zagotovo sodi v sam vrh tistih aktivnosti, ki se jim naši člani najbolj množično posvečajo. Podpredsednik Stanko Kranvogel, ki je med ostalimi zadolžitvami, ki jih spremlja kot podpredsednik zadolžen tudi za invalidske in pokojninske zadeve, je za intermeco skrenil s poti in mu omenil, da bo socialna država ostala socialna tako

Po končanem srečanju je sledilo še skupno fotografiranje.

Čeprav je vsebina pogovora ves čas srečanja posegala v različna področja, ki so nam skupna, pa je vendarle rdeča nit ostajalo rokodelstvo in vse, kar sodi pod njegovo okrilje. Omenila mu je, da je bila v minulih dveh tednih osebno prisotna na treh rokodelskih razstavah, in da ta dejavnost zagotovo sodi v sam vrh tistih aktivnosti, ki se jim naši člani najbolj množično posvečajo.

dolgo, dokler bo znala pravično poskrbeti za najbolj ranljiv sloj prebivalstva, in da so to upokojeanci, so se strinjali vsi. V nadaljevanju je spregovoril tudi o obstoječi formuli pri izračunu pokojnine 60: 40 v odnosu do predlagane 80: 20 ter dejal,

da naj vlada vendarle prisluhne Zvezi in to formulo ohrani, prav tako pa tudi, da se dodatki izplačujejo po sistemskem zakonu in ne v petih razredih, kot je to vsakokratna praksa vlade, pa naj gre za levo, sredinsko ali desno.

Minister Han mu je odgovoril, da se pogovarja s Socialnimi demokrati in da so mu razmerja znana, vendar bi o tem spregovorili na naslednjem srečanju, ko bi se dotaknili tudi vprašanja zaposlitve upokojeencev, saj so po našem mnenju ti dohodki previsoko obdavčeni in nestimulativni za vnovične zaposlitve.

Podpredsednik Željko Kljajić je ministru postregel s podatkom, da je v Svetu za šport še vedno prazno mesto in da ZDUS v njem vidi svojega predstavnika, saj je več kot 40.000 naših članov takih, ki se aktivno ukvarjajo s športnimi dejavnostmi in da bi bilo financiranje upokojeenskega športa mogoče urediti z našim predstavnikom v tem organu. Nenazadnje tudi zato, ker aktivno sodelujemo s Fakulteto za šport Univerze v Ljubljani, Olimpijskim komitejem Slovenije in smo aktivni sooblikovalci Nacionalnega programa za šport. Sestanek je potekal v duhu razumevanja in odobravanja naših želja, po njem pa nam je minister Han obljubil, da se bomo konkretno o naših željah pogovarjali že kaj kmalu v njegovem kabinetu na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport.

Besedilo in foto, Toni Krčan

Odmevna novinarska konferenca

Na ZDUS smo 13. novembra pripravili novinarsko konferenco, na kateri smo izpostavili nekatere najbolj žgoče probleme, ki danes tarejo slovenske upokojence. Navzoče je uvodoma pozdravila predsednica ZDUS, Zdenka Jan, ki je v nagovoru dejala, da se mnogim stejšim v naši družbi ne godi dobro, torej ne živijo, kot bi si zaslužili, čeprav so soustvarjali socialno pravične temelje za današnje življenje.

Koalicijski dogovor starejših ne upošteva, čeprav so vse stranke pred volitvami (kako znano je vse to, ali ne?) obljubljale blagostanje upokojencem. Dolgotrajna oskrba pri tem ni izjema. Strategija dolgožive družbe, sprejeta pred sedmimi leti, v posameznih poglavjih govori o »raju na zemlji«, zatika pa se že pri zagotavljanju osnovnih pravic zapisanih v ustavi.

Rosvita Svenšek, predsednica Komisije za zdravstveno in socialno varstvo, ki je samo v tem letu poslala na ministrstva pet pozivov k izboljšanju razmer, je dejala, da je poseganje v neto izplačane pokojnine za zavarovanje ustavno sporno, saj zaposlenim to dajatev odvaja delodajalec od bruto nakazil in v tem primeru ZPIZ nima pravne podlage, da bi te pravice lahko odvezel iz neto izplačanih pokojnin, kar po njenih besedah pomeni **vdor v pokojninski sistem** in ne izključujemo ustavne presoje takega dejanja.

V ZDUS že deset let pozivamo k izplačevanju letnega dodatka v dveh razredih, vse vlade pa lastne zakone kršijo, in ga izplačujejo v petih. Dovolj je »šparanja na naš račun«, je dejal podpredsednik ZDUS **Stanko Kranvogel** in predstavil rešitev glede letos neizplačane božičnice. ZDUS za leto 2025 zahteva popravke lestvice letnega dodatka, kar bi bilo za državo malo dražje, pa vendar. Zahtevali bomo, kar nam pripada, je sklenil podpredsednik.

Pokojninska reforma že lep čas dviguje prah po naših družtvih, zato se je na ZDUS pred dvema mesecema zglasil državni sekretar Igor Feketija, ki je predstavil izhodišča pokojninske reforme pred Komisijo za pokojninske in invalidske zadeve. **Gre za največji »nateg«** obstoječih in bodočih upokojencev. Primerjalni izračun pokaže, da bi se, ob upoštevanju novo predlagane formule, v zadnjih 6. letih (obdobje od 2019 do 2024) pokojnine uskladile kar za 4,04 % nižje, kot se usklajujejo po sedaj veljavni formuli (kljub temu, da smo v letu

Televizijskih kamer se je kar trlo ...

Koalicijski dogovor starejših ne upošteva, čeprav so vse stranke pred volitvami (kako znano je vse to, ali ne?) obljubljale blagostanje upokojencem. Dolgotrajna oskrba pri tem ni izjema. Strategija dolgožive družbe, sprejeta pred sedmimi leti, v posameznih poglavjih govori o »raju na zemlji«, zatika pa se že pri zagotavljanju osnovnih pravic zapisanih v ustavi.

2022 dejansko imeli presežno inflacijo). »To sem dejal takrat in pravim tudi danes,« je bil kratek član omenjene komisije, **mag. Ivan Robnik**.

V nadaljevanju je tekla beseda še o prevoznih in mobilnostnih revščini, ter delu upokojencev po upokojitvi. Črt Kanoni je spomnil, da je lani precej prahu dvignila namera o ukinitvi pravic brezplačnih prevozov za upokojence v JPP, vendar želja po tem še kar tli, v žerjavico pa družno pihajo prevozniki in politika, češ, da upokojenci povzročamo gnečo na avtobusih. Za trenutek se je dotaknil še mobilne in prevozne revščine, ter dodal, da so urbana središča pri tej problematiki skoraj izvzeta, podeželje pa, zaradi zapiranja poštnih uradov, zdravstvenih ambulant, trgovin, bančnih izpostav in drugih storitvenih dejavnosti, postaja vse manj prijazno do starejših. To še najbolj čutijo v nekaterih predelih Pomurja, Kozjanskega in Severno primorske regije. In glede zaposlovanja upokojencev ...

»Zakonodajalec upokojencu dopušča občasna ali honorarna dela kot so svetovanje, mentorstvo ali druge storitve, prodajo lastnih izdelkov, vlaganje v delnice, obveznice ali nepremičnine in oddajanje prostorov (kar je višek cinizma), kot da se slovenski upokojenci kopajo v denarju.«

ZDUS predlaga spremembo predpisa v zvezi z delom po upokojitvi, in sicer, da upokojenec, ki po upokojitvi še dela, prejema pokojnino v nespremenjeni višini!

Za zaključek pa je pod novinarsko konferenco potegnila črto predsednica Zdenka Jan in dodala, da ima v tradicionalnih družbah starost položaj, ki mu pritiče modrost in izkušnost, v modernih družbah pa stavijo na mladost, lep videz in prestiž, zato je v teh družbah položaj starejših bistveno slabši. »Stojim za temi besedami, a dodajam, da se zavedamo, da prihodnost sloni na mladih in da nujno potrebujemo njihovo razumevanje in podporo, vendar bodo v primeru, da bodo zanemarili potrebe starejših, imele težave tudi mlajše generacije. Gre za obliko socialnega nasilja in ena od teh pojavnih oblik je tudi ta, da nam država s svojimi institucijami ne prisluhne oziroma nam prisluhne le poredko,« je ob koncu konference poudarila predsednica Zdenka Jan.

Novinarsko konferenco smo po sklenitvi dogovora o naslavljanju pobud odločevalcem med ZDUS in SUS pripravili prvič skupno, in sicer se jo je v imenu Sindikata upokojencev Slovenije udeležil Aleš Golja, ki je dejal, da so naše pobude in zahteve enake njihovim.

Toni Krčan, foto Janez Platiše

Pripombe k Predlogu ZZDej

16. oktobra se je iztekel rok za oddajo pripomb, ki jih je naša Komisija za zdravstvo in socialno varstvo posredovala predlagatelju, Ministrstvu za zdravje. Upokojenci smo ena najranljivejših skupin prebivalcev, saj staranje prinaša vedno večje potrebe po zdravstvenih storitvah.

Spremembe zakona zato presojujamo predvsem z vidika, ali te prispevajo k ohranjanju in krepitvi javnega zdravstvenega sistema, za katerega se zavzemamo.

Zdravstvo kot tržna dejavnost

Že iz uvodnih členov je razvidno, da spremembe zakona vključujejo izvajanje zdravstvenih storitev kot tržno dejavnost in s tem na široko odpirajo vrata privatizaciji v zdravstvu. Temeljno vprašanje je, ali je zdravstvene storitve, ki so pravica iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, sploh dovoljeno opravljati kot tržno dejavnost?

Predolge čakalne dobe

so z vidika pacientov problem, z vidika izvajalcev zdravstvenih storitev pa tržna priložnost. Menimo, da predlagane spremembe zakona ne bodo izboljšale dostopnosti do zdravstvenih storitev in skrajšale čakalne dobe do razumne mere tako, da se zdravstveno stanje pacientov med čakanjem ne bi poslabšalo ali celo ogrozilo preživetje.

Opredelitev kadrovskih normativov, ki jih morajo upoštevati zaradi varnosti pacientov

Pri tem gre tako za javne zavode kot tudi koncesionarje. Zasebnikom namreč ni potrebno spoštovati kadrovske sestave timov, ki je podlaga za izračun cen zdravstvenih storitev v OZZ. Upoštevanje predpisov, ki veljajo za JZZ tudi pri koncesionarjih (javna naročila, plačni sistem, namenska poraba sredstev za laboratorijske in rtg. storitve).

Ustreznost cen zdravstvenih storitev koncesionarjev za storitve, ki so pravica iz OZZ, malokdaj omogočajo nastajanje presežka prihodkov nad odhodki. Kot primer navajamo, da koncesionarji najemajo zdravnike iz JZZ in s tem nimajo stroškov za njihov dopust, morebitne bolniške odsotnosti ali izobraževanja.

Pripombe k posameznim členom

K 1. členu

Ne soglašamo s predlagano dikcijo tega člena, ker pomeni odmik od natančnih

Rosvita Svenšek, Milojka Kolar Celarc in Stanko Kranvogel

opredelitev načel javne zdravstvene službe, ter od zaveze, da je javna zdravstvena služba neprofitna, dodaja pa se izvajanje tržne dejavnosti.

K 10. členu se v prvem stavku drugega odstavka črta besedilo: »oziroma drug izvajalec zdravstvene dejavnosti« ker menimo, da je termin »bolnišnica« zadosten.

K 11. členu se v uvodnem stavku prvega odstavka tega člena črta: »ali dnevno« ter črtanje točke »c« prvega odstavka. V točki »a« naj se celovito navede vsa področja, ki jih splošna bolnišnica mora imeti.

K 16. členu se v prvem odstavku doda nova 13. točka, ki glasi: »predlaga in zagotovi izvajanje ukrepov in naloge za krajšanje čakalnih dob«.

K 18. členu se doda nova 14. točka, ki glasi: »sprejema predloge ukrepov in nalog za krajšanje čakalnih dob ter spremlja njihovo izvajanje«.

K 21. členu se črta zadnji stavek tega člena, ker trgovanje s koncesijami ali avtomatsko dedovanje koncesij ni mogoče, saj je to lastnina tistega, ki je koncesijo dodelll.

K 24. členu predlagamo spremembo druge alineje prvega odstavka tega člena tako, da glasi: »je minimalni obseg opravljanja koncesijske dejavnosti v višini 0,50 programa«. To utemeljujemo zaradi varnosti pacientov, saj so pomembne izkušnje pri opravljanju zdravstvenih storitev v dovolj velikem obsegu. To zagotavlja tudi kontinuiteto oskrbe pacientov pri istem zdravniku.

K 28. členu v prvem stavku drugega odstavka predlagamo ohranitev dikcije tretje točke petega odstavka veljavnega zakona, glede navedbe odstotkov povečanja oziroma zmanjšanja programa tako, da glasi: »in sicer povečanje ali zmanjšanje za največ 20 odstotkov obsega programa,« saj obveznosti, ki jih dodajamo, po našem mnenju predstavljajo temeljni pogoj za delovanje koncesionarjev v javnem zdravstvenem sistemu.

K 34. členu sicer soglašamo, a se vseeno sprašujemo, ali je zakonsko dopustno predpisati, kaj lahko zdravniki delajo v svojem prostem času?!

Tretja alineja četrtega odstavka tega člena med drugim določa tudi, da glede delovne obveznosti šteje kot minimalni normativ in standard v zavodih, določen v kolektivni pogodbi s področja zdravstva, če tega za posamezni poklic ni, pa kot znaša povprečje delovne obremenitve, ugotovljene za vse zdravstvene delavce tega zavoda.

Predlagamo, dopolnitev novega petega odstavka tako, da glasi:

Delodajalec soglasje iz prvega odstavka tega člena izda ne glede na izpolnjevanje pogojev iz prejšnjega odstavka in ne glede na časovno omejitev osmih ur na teden iz tretjega odstavka tega člena za primer naslednjih vrst zdravstvenih storitev.

KZSV, Rosvita Svenšek

V Bistriškem gradu odprtje razstave Naši kraji in ljudje nekoč in danes

V Bistriškem gradu so konec oktobra odprli razstavo z naslovom Naši kraji in ljudje nekoč in danes. Razstava je nastala v organizaciji Medobčinske zveze društev upokojencev Slovenska Bistrica in Društva upokojencev Slovenska Bistrica, na njej pa člani društev upokojencev predstavljajo delček svoje raznolike ustvarjalnosti.

Na razstavi člani društev upokojencev razstavljajo svoja fotografska, slikarska in rokodelska dela, ki vsako na svoj način oživljajo spomine in pričajo o preteklosti, ki jo je treba ohraniti za prihodnje generacije. Letošnja razstava raziskuje bogato stavbno dediščino in običaje naših krajev skozi objektiv preteklosti in sedanjosti. Razstavljene so stare fotografije, ki pričajo o arhitekturnih biserih in tradicionalnih običajih, ki so oblikovali naš vsakdan. Ob bok starim, nostalgичnim posnetkom preteklosti, so postavljene novejšje fotografije, ki prikazujejo, kako se je naš prostor spremenil v sodobnem času. Razstavo dopolnjujejo stari fotografski aparati družine Čerič, ki ponazarjajo razvoj fotografije in ustvarjalnosti skozi leta. Ti edinstveni kosi opreme pričajo o veččinah in strasteh prejšnjih generacij ter nas spominjajo na čarobnost ujetih trenutkov. Prav tako so razstavljena miniaturna pročelja hiš iz keramike, ki predstavljajo arhitekturne značilnosti naših krajev. Ta del razstave nas povezuje z domačimi obrtniki in njihovim znanjem, ki se prenaša iz roda v rod.

»Namen razstave je, da s fotografijami, razglednicami in slikami pokažemo, kako so v naših krajih živeli ljudje nekoč in tudi, kako živijo danes. Zavedamo se, da je

starih fotografij in razglednic po domovih še veliko, le zbrati jih je treba in jih primerno dokumentirati,« je na slovesnosti pred odprtjem razstave povedal Stane Skubic, predsednik medobčinske zveze društev upokojencev, ki pod svojim okriljem združuje 14 društev upokojencev iz občin Makole, Poljčane, Oplotnica in Slovenska Bistrica oziroma nekaj več kot 3800 članov. »Želja po ustvarjanju, vključevanju v družbena dogajanja, sooblikovanje sedanjosti in prihodnosti, starejše vodijo k aktivnostim, ki jih vsa leta predstavljamo na razstavi. Tudi letos društva starejših prikazujemo delček raznolikih dejavnosti, ki bogatijo naše tretje življenjsko obdobje,« je povedala predsednica Društva upokojencev Slovenska Bistrica, Vida Lipoglav. Zbrane v nabito polni viteški

dvorani bistriškega gradu je nagovoril tudi podžupan Žarko Furman, ki je spomnil, da je razstava tudi priložnost, da na novo odkrijemo lepoto naših krajev. »Naša društva upokojencev vzorno opravljajo svoje poslanstvo, aktivno preživljajo tretje življenjsko obdobje z zelo različnimi dejavnostmi, skrbijo za zdravje, socialno varnost in drug za drugega, kar prispeva k dobrim bivanjskim pogojem upokojencev in to bo občina Slovenska Bistrica podpirala tudi v prihodnje,« je med drugim poudaril podžupan Žarko Furman.

Na prireditvi pred odprtjem razstave so nastopili Moška komorna skupina KUD Lojze Avžner Zgornja Ložnica ter Ajda in Boštjan Pušaver. Razstava bo na ogled do 23. novembra.

DU Sl. Bistrica

Rokodelske sekcije DU pripravile jubilejno 10. razstavo ročnih del

V dvorani Doma krajanov v Leskovcu pri Krškem je 24. septembra Pokrajinska zveza društev upokojencev Posavja (PZDU) v sodelovanju z Društvom upokojencev Krško (DU) postavila na ogled jubilejno deseto posavsko razstavo ročnih del članic in

članov ročnodelskih sekcij, ki delujejo pri društvi upokojencev na območju Posavja.

Dobrodošlico zbranim je uvodoma zaželela **Snežana Resman**, predsednica DU Krško, nakar se je na razstavo umetelnih izdelkov navezal podžupan Mestne občine

Krško **Dejan Žnideršič**, ki je ob tem poudaril, da ima rokodelstvo dolgo in bogato zgodovino: »Je izredno širok pojem, ki zajema paleto spretnosti in veščin, ki na Slovenskem že desetletja in stoletja krepijo narodno identiteto, kot so izdelovanje čipk, mojstrovine suhe robe, čevljarstva, plete-

nih košar, lončarstva idr. Rokodelstvo je ključen del naše kulturne dediščine, zato ga moramo ceniti ter se zavedati, da se njegovo izročilo ne bo ohranjalo brez naših prizadevanj in prenašanja temeljev tovrstnega dela na mlajše generacije.«

Ob povezovalki otvoritvenega programa **Vidki Kuselj** in **Klari Moškon**, ki je razstavo pospremila še z zimzelenimi slovenskimi popevkami, so prisotnim obiskovalcem in zbranim rokodelkam namenili pohvalne besede še predsednik PZDU Posavja **Jožef Žnidarič**, predsednica Zveze DU Slovenije **Zdenka Jan** in **Marjana Vidic**, vodja tehnične kulture – rokodelstva na zvezi. Žnidarič je dejal, da pričujoča razstava prikazuje le drobec dekorativnih in uporabnih izdelkov, kar jih sicer pridne, spretno roke rokodelk pa tudi rokodelcev po društvi ustvarijo, pričemer je prisotnim, katerim se je zahvalil za trud za vloženo delo, namenil tudi avtorsko pesem z naslovom *Šivanka*, ki jo je spesnil za to priložnost. Predsednica ZDUS, Zdenka Jan, je izrazila željo, da bi tovrstni izdelki krasili tudi domove zanamcev in pohvalila povezanost in aktivnost društev, vključenih v PZDU Posavje, ki tako z razstavo kot drugimi aktivnostmi izkazujejo pozitivno podobo staranja, medtem ko se je Marjana Vidic nave-

zala na rokodelstvo kot dejavnost, ki se je razvila na podeželju, kjer si je kmečki življenjski s pomočjo obrti pomagal pri preživetju: »Zato je bila domača obrt najpogostejša v povezavi z osnovno kmetijsko dejavnostjo, izdelke pa so izdelovali tudi za menjavo. Danes se vse bolj zavedamo domače in umetnostne obrti tako z vidika lokalne, narodne identitete kot tudi z vidika prepoznavnosti posameznih narodov in držav.« Kot je še dejala, se tega zaveda tudi Vlada RS, ki je v preteklem letu sprejela Zakon o ohranjanju in razvoju rokodelstva, ki naslavlja vse, ki delujejo na tem področju, omogoča urejen prenos roko-

delskih znanj, spretnosti in veščin, ureja zaščito kvalitetnih rokodelskih izdelkov, spodbuja medsebojno povezovanje rokodelskih centrov, organizacij, med drugim tudi ZDUS, ter določa ukrepe za ohranjanje in razvoj rokodelstva na tak način, da omogoča pravno podlago za različne oblike finančno-razvojnih spodbud. Pred ogledom razstave in druženjem, ki je sledilo uradnemu delu, sta Zdenka Jan in Snežana Resman podelili voditeljicam rokodelskih sekcij pri društvi upokojencih še zahvalna priznanja.

Besedilo in foto, Bojana Mavsar (Posavski obzornik)

*V paketu božičnih želja naj vam srce zaigra.
V senci novoletnega sna naj vam jutro roko poda.*

Vesel božič in srečno novo leto 2025

POSEBNA PONUDBA za upokojece člane društev upokojencev

Z brezplačnim prevozom v hotel Delfin* v Izolo v terminu 10. 3.–17. 3. 2025**

7x polpenzion 378,00 €

7x polni penzion 422,10 €

Cena velja na osebo v dvoposteljni sobi za 7 polpenzionov oziroma polnih penzionov. Doplačila na osebo na dan: turistična taksa: 2,50 EUR, enoposteljna soba: 12,60 EUR. Otroški popusti pri bivanju z 2 odraslima osebama: otroci do vključno 5. leta bivajo brezplačno, otroci od 6. do vključno 11. leta imajo 50% popusta.

Paket Delfin vključuje: ★ brezplačni avtobusni prevoz ★ 7x polpenzion/polni penzion v dvoposteljni sobi ★ skupna dobrodošlica ★ prost vstop v bazene z ogrevano morsko vodo ★ jutranja telovadba v bazenu in telovadnici ★ prost vstop v Kneippov vrt ★ Izposoja pohodnih palic ★ hotelsko balinišče in rusko kegljišče, pikado, igra štrbunk ★ tematski večeri ★ tombola z nagradami ★ kulturni program ★ petkov in sobotni plesni večer.

DELFIN Hotel ZDUS d.o.o. Izola
Tomažičeva 10, 6310 Izola, Slovenija

Telefon: +386 5 660 70 00

E-pošta: rezervacije@hotel-delfin.si

Spletna stran: www.hotel-delfin.si

Osmišljajo svoja življenja

15. srečanje literarnih ustvarjalcev Gorenjske med upokojenci

V prostorih Šmartinskega doma v Stražišču je bilo 18. oktobra popoldne že 15. srečanje literarnih ustvarjalcev iz gorenjskih društev upokojencev. Pripravila sta ga Pokrajinska zveza društev upokojencev Gorenjske (PZDU Gorenjske) in domače Društvo upokojencev (DU) Bitnje – Stražišče, izvrstno pa vodila gospa Slavica Bučan z Radia Kranj.

Številne udeležence so najprej v deževnem popoldnevu razvedrile in nasmejale plesalke domače plesne skupine Wild Boots (Divji škornji), ki plešejo na priljubljeno ameriško country glasbo. Za njimi jih je pozdravil predsednik DU Bitnje – Stražišče, Jože Derlink. Najprej je predstavil zelo dejavno domače društvo upokojencev, nato pa ohrabil književne ustvarjalce med gorenjskimi upokojenci. Poudaril je, da »poezija in proza ne zastarata, marveč živita naprej, z njima pa tudi avtorji«. Pesnikom in pisateljem med upokojenci je čestital za njihova dela ter jim zaželel, naj še naprej ustvarjajo literarna dela, ki bodo »zanimiva za širši krog«.

Predsednik PZDU Gorenjske, Robert Plavčak, je literatom med upokojenci zagotovil, da »fotografija in beseda ostane ta«. Zahvalil se je zaslužnim za »zbornik izbranih besedil za 15. literarno srečanje PZDU Gorenjske« z naslovom *Literarno ustvarjanje starejših*. Prav posebej Mihu

Mohorju, ki je imel glavno besedo pri izboru na naslov PZDU Gorenjske prispelih besedil, za zbornik pa je napisal »Popotnico letošnji gorenjski literarni beri«. V njej je pohvalil literarne ustvarjalce med upokojenci, razčlenil njihova pesniška in prozna prizadevanja (večina jih je na razpis poslala pesmi), povedal pa tudi kritično besedo.

Slavica Bučan je nato na oder drugega za drugim povabila tiste literate, katerih dela so objavljena v zborniku, in sicer po abecednem seznamu njihovih upokojenskih društev. Povedala je, da je na razpis PZDU Gorenjske prispelo 29 literarnih del piscev iz 18 društev upokojencev. Izbrani so jih tudi predstavili. Kratko, domiselno, deloma tudi humorno, tako da so udeleženci kulturnega dogodka uživali v njihovih nastopih. Kot zadnja je prišla na oder Katja Kos iz Zasipa. Čeprav neprijavljena,

je vse nasmejala s posrečenim besedilom in ilustracijo o muhi. DU Komenda je kot edini s pesmijo *Iztegniti roko* zastopal podpisani. Vse nastopajoče so pripravljavci literarnega srečanja obdarili s šopki rož in z zbornikom, nato so se še skupaj fotografirali za vidni spomin na srečanje. Pred vrnitvijo domov so se še zbrali v prostoru pred dvorano, kjer jih je domače upokojensko društvo pogostilo s pijačo, narezki in pecivom.

Kljub deževnemu vremenu je bilo to lepo srečanje. Še posebej spodbudno zaradi tega, ker so udeleženci lahko videli in slišali, kako številni upokojenci živijo bogato duhovno in ustvarjalno življenje v pesmi in prozi ter s tem razveseljujejo in bogatijo ljudi okrog sebe in na nastopih. Povabljeni še drugi, da jim sledite!

Besedilo in foto, Jožef Pavlič

Srečanje literatov in avtorjev ...

Letos je Zgornje podravska zveza društev upokojencev organizirala Literarno srečanje pod imenom Jesensko druženje z literarnimi ustvarjalci, dne 24. 9. 2024 ob 18. uri v prostorih Knjižnice Rače v gradu Rače.

Vodja Knjižnice Rače, ki je enota Mariborske knjižnice, gospa Metka Lipnik, je skupaj s KUD Rače – Literarna sekcija, ki jo vodi gospa Danila Žuraj, prevzela celotno organizacijo dogodka.

Tako smo se literati in obiskovalci zbrali v čudovitem ambientu pod obokanim stropom Račklega gradu, katerega zgodovina sega v 16. stoletje. Prostor, ki je v knjižnici namenjen raznim kulturnim dogod-

kom, je do zadnjega kotička napolnilo med 25 in 30 ljudi. Gospa Lipnik je uvodoma prisotne seznanila z delovanjem knjižnice, ki deluje v teh grajskih prostorih 2 leti. Prostor knjižnice pa niso namenjeni le polnim knjižnim policam, ampak se v njih odvijajo razni kulturni dogodki, kot je bil tudi ta naš. Prisotne je pozdravila tudi predsednica Komisije za kulturo pri ZPPZDU Maribor Jožica Prah. Za uvod v poetično in prozno obarvan kulturni dogodek je zapel Mešani pevski zbor KUD Rače, ki ga vodi zborovodja Nenad Petrovič, za predah med prebranimi besedili pa se je po prostoru razlil nežen zven citer, na katere je zaigrala gospa Nada Svetina.

Na srečanju je sodelovalo 11 avtorjev iz šestih društev upokojencev ZPPZDU in sicer: DU Velka - Bogomir Horvat, DU Duplek - Milena Petrinec, Marinka Čučko, Zalika Poš, Jožica Vake, DU Malečnik - Metka Oset, DU Pesnica pri Mariboru - Srečko Rankovec, DU Maribor Tabor - Cvetka Vidmar, Jožefa Prah, Erika Valantan in DU Benedikt - Nada Svetina. Kot gosta sta prebrala svoje pesmi še gospod Aleš Tacet iz Radelj ob Dravi in gospa Metka Lipnik, vodja Knjižnice Rače. Sledilo je prijetno druženje med knjižnimi policami in v preddverju. Dogodek je v prisotnih pustil prijetne občutke, kar so izrazili v medsebojni izmenjavi vtisov.

Jožica Prah

V Rakeku je potekala Revija pevskih zborov

Sredi oktobra je v Dvorani Rak galskega doma na Rakeku potekala revija pevskih zborov Območne zveze društev upokojencev Notranjske 2024, v organizaciji Društva upokojencev Rakek. Na reviji je sodelovalo pet pevskih zborov, in sicer: Pevke iz Loške doline pri DU Loška dolina, Pevski zbor DU Vrhnika, Ženski PZ »Lipa« DU Cerknica, Ženski PZ DU Logatec in domača Vokalna skupina »Sibia« DU Rakek. Revija pevskih zborov je tako združila nekaj manj kot šestdeset pevk. Publika v dvorani je z navdušenjem sprejela program, ki je večinoma zajemal slovensko ljudsko pesem. Franci Albreht, predsednik Društva upokojencev Rakek, je pevke, goste in vse obiskovalce lepo pozdravil in se jim zahvalil, da so s svojo prisotnostjo podprli pevsko revijo.

V Društvu upokojencev Rakek smo se v času priprav na revijo odločili, da bo rdeča nit te prireditve žal že pokojni Janez Kranjec, naš rojak doma iz Topola pri Begunjah, ki je bil skladatelj, zborovodja in organist, in s tem smo počastili spomin nanj in na njegovo veliko delo. Prav s tem namenom smo to prireditev poimenovali tudi *Lepa moja Notranjska*, kot tudi naslovno pesem, ki so jo skupni zbori zapeli na koncu prireditve. Janeza Kranjca je glasba spremljala - in

on njo - od otroških let do smrti. Vse svoje življenje je ustvarjal in deloval na področju cerkvene in zborovske glasbe kot organist in skladatelj ter kot zborovodja več zborom na območju občine Cerknica. Iz njegovega bogatega dela je bila izpostavljena pesem *Lep spomin je nate mati*, ki jo pejejo ljudje po vsej Sloveniji in širše. Njegova pesem *Poj naj ljudje* je postala himna Tabora pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Za svoje dolgoletno bogato glasbeno udejstvovanje na glasbenem področju je prejemal številna občinska priznanja, katerih krona je ta, da je leta 2006 postal častni občan Občine Cerknica. Med izvajanjem pesmi je bilo v dvorani tako med pevci in ostalimi obiskovalci prijetno vzdušje. Vsem pevkam,

gostom in drugim obiskovalcem bo zagotovito ostal v lepem spominu trenutek, ko so združeni zbori skupaj z vsemi obiskovalci zapeli pesem *Lepa moja Notranjska*. Združene zборе je vodila Ivana Barčič Mišič, na harmoniki pa jih je spremljala Slavica Marinčević. Revije pevskih zborov sta se udeležila župan občine Cerknica, Marko Rupar in predsednik Območne zveze Društev upokojencev Notranjske, Janez Čuk, ki sta nagovorila pevke in ostale prisotne. Poleg njih so se revije udeležili predstavniki sosedskih društev upokojencev. Po končani reviji je druženje potekalo ob prijetnem vzdušju in ob prigrizku, ki so ga za to priložnost pripravile članice Društva Klasje.

Olga Smodila, foto Ljubo Vukelič

Večer ljudskih pesmi in plesov

Pomurska pokrajinska zveza društev upokojencev je v sodelovanju s komisijo za kulturo in izobraževanje pri ZDUS ter Društvom upokojencev Križevci pri Ljutomeru pripravila prireditev z naslovom **Večer ljudske pesmi in plesa - Etno večer v dvorani Kulturnega doma Križevci**.

Nastopilo je dvanajst različnih skupin (pevske, instrumentalne, plesne), vsaka od njih pa je predstavila po dve pesmi ali plesa, vendar ne daljša od petih minut. Milica Hamler se je v vlogi predsednice DU Križevci s svojimi članicami in člani potrudila in pripravila prijeten ambient z okrasitvijo odra. Sodelujoči na Etno večeru, Veseli Preki DU Križevci, Kvintet DU Beltinci, Ljudske pevke

upokojenke DU Črenšovci, Vokalno instrumentalna skupina Cvetje v Jeseni DU Tišina, Ljudske pevke Jesensko listje DU Beltinci, Ženska folklorna skupina DU Turnišče, Pevska skupina DU Bakovci, Tamburaška skupina Bisernica DU Ljutomer, Glasbena delavnica Hiše sadeži družbe Murska Sobota, Ljudske pevke DU Negova, Ljudski pevci KD Lipa in Združena Folklorna skupina DU Beltinci, Črenšovci in Lendava so navdušili občinstvo v dvorani. Pohvalno je, da se nam je pridružila sestavljena folklorna skupina iz članic in članov DU Lendava, Črenšovci in Turnišče, s seboj pa so prideljali tudi "pozvačina". Prekmurje je ohranilo izročilo vabljenja na poroko, ki je bilo nekoč del tradicionalne poroke. Pozvačin v značilni

opremi na prošnjo ženina in neveste obiskuje njune sorodnike, sosede, znance ter prijatelje in jih s šaljivim nagovorom vabi na slavo. Šego, ki je živa in prisotna v Beltincih, Turnišču in Črenšovcih, opravlja pozvačin. Edini evidentirani je **Franc Jerebic**. Program je povezoval g. Bojan Rajk, zahvale za udeležbo pa podeljeval predsednik Komisije za kulturo in izobraževanje v sodelovanju s predsednico DU Križevci. Na Etno večeru je bila prisotna tudi članica Komisije za kulturo pri ZDUS, Danica Kocet. Podpisani sem prisotne nagovoril ob koncu prireditve in dejal, da je ohranjanje naše kulturne dediščine eden od temeljev prihodnjega življenja Slovencev v lastni državi.

Milan Osterc, predsednik Pomurske PZDU

Razstava ročnih del 2024

Komisija PZDU Gorenjske za kulturo in tehnično kulturo je pripravila skupaj z gostiteljem, Društvom upokojencev Moravče, regijsko razstavo ročnih del, ki je potekala od petka 4. oktobra do nedelje 6. oktobra 2024 v Kulturnem domu v Moravčah.

Na odprtju razstave so nastopili Folklorna skupina DU Moravče, predšolska folklorna skupina Lilije in Mali zborček 1. razreda OŠ Jurija Vege. Svoja ročna dela so predstavili: DU Cerklje, DU Bitnje Stražišče, Naš dom Dob, DU za Poljansko dolino Gorenja vas, DU za Selško dolino Železniki, DU Kranj, DU Mengeš, DU Motnik Špitalič Motnik in DU Moravče. Zopet je bila lepo predstavljena raznolika ustvarjalnost rokodelk in rokodelcev iz gorenjskih društev. Razstavljavci so prikazali svoja najlepša dela,

najbrž tudi svoja najljubša, v katere so vtkali svoje sposobnosti, da o času niti ne govorimo. In nastala so prečudovita razstavljena ročna dela: nakit, vezenine, pletenine, čipke, glineni in rezbarski izdelki, zelišča ... Res bi bilo škoda, da gredo te dejavnosti v

pozabo. In zato je zopet poskrbela ta razstava, ki je povezala rokodelce iz različnih delov Gorenjske. In gotovo so izkoristili priložnost, da si med seboj izmenjajo izkušnje in znanje. Obiskovalci pa so bili nagrajeni z vso lepoto unikatnih izdelkov.

Odprtja razstave se je udeležilo celotno vodstvo PZDU Gorenjske, predsednik Robert Plavčak pa se je v nagovoru zahvalil vsem društvom, ki so predstavili svoje izdelke, predvsem pa organizatorju. Prav tako so bili prisotni številni predsedniki društev, ki so razstavljala in drugi ljubitelji ročnih del. Sekcija zeliščarjev iz moravškega društva je na odprtju razstave praznovala svoje 25. letno delovanje. Iskrene čestitke!

Vojka Rebolj, predsednica KK in TK PZDU Gorenjske

Marjetice znova pletle za najmlajše

Članice rokodelskega krožka Marjetice DU Sevnica so v letošnjem letu začele s pletenjem mehkih in toplih copatk za novorojenčke in dojenčke v sevniški občini. Več kot sto parov volnenih copatk so predale vodstvu Zdravstvenega doma Sevnica, kjer je patronažna služba poskrbela, da so copatki prišli do mladih mamic in njihovih malčkov.

Rokodelski krožek Marjetice je bil ustanovljen 7. maja 2021 na pobudo dveh članic sevniškega društva upokojencev, **Majde Mirt** in **Irene Hribar**. Trenutno v njem sodeluje 14 ljubiteljic in ljubiteljev pletenja, kvačkanja, vezenja, šivanja in izdelovanja nakita, ter izdelkov iz lesa. **Majdi Mirt, Ireni Hribar, Marjani Cizl, Nevenki Keršič, Majdi Porle, Marjeti Klemenčič, Mileni Rezec, Mariji Habinc, Cvetki Matko, Marinki Spaseski, Majdi Suvarič, Mileni Žnidarič, Justini Železnik** sta se pri ustvarjanju pridružila še **Jože Prahst., Ivan Hribar, Zoran Škorjak in Franc Dobovšek**, ki izdelujeta izdelke iz lesa in papirja. Skupina svoje ročnodelske umeštine z veseljem pokaže na razstavah v domačem kraju in izven njega, svoje znanje pa prenaša tudi na mlajše generacije. Srečujejo se redno tedensko in njihova vrata so vedno odprta za nove članice in člane, ne glede na predhodno znanje in izkušnje. »Vsak ima kaj prispevati in skupaj se

Sevniške Marjetice so predale mehke volnene copatke ZD Sevnica za mlade mamicе.

učimo drug od drugega,« povedo ustvarjalke in ustvarjalca. V letošnjem letu so se v ročnodelskem krožku Marjetice odločili, da bodo z mehкими in toplimi pletenimi copatki ter voščilnicami pričarali posebno dobrodošlico novim družinskim članom v sevniški občini. Za predajo dragocenega darila so našli primerne sogovornika v vodstvu ZD Sevnica in patronažni službi, ki bo ročno izdelane volnene copatke in voščilnice predala mladim mamicam. Ob tej posebni priložnosti se je direktorica ZD Sevnica **Vladimira Tomšič** zahvalila za

trud, za srčno gesto, ter predstavila delovanje zdravstvenega doma. Med drugim je omenila, da se zelo trudijo za pridobivanje strokovnega kadra in novih programov in tako je s 1. aprilom 2024 ZD Sevnica po mnogih letih truda postal satelitski urgentni center, kar omogoča še kakovostnejšo in hitrejšo zdravstveno pomoč v nujnih primerih. »Dobili smo še program VUZ, vozilo urgentnega zdravnika,« je predstavila še eno pomembno zdravstveno službo, ki dodatno izboljšuje zdravstveno oskrbo.

Besedilo in foto, Smilja Radi

Program SzS v PZDU S. Primorska

V Severno Primorski pokrajini v programu Starejši za starejše še vedno deluje enajst društev upokojencev. V letu 2023, ko so se pokovidne razmere že umirile, smo s številom obiskov in nujenih pomoči že prišli na nivo iz leta 2019 oziroma smo ga celo presegli za približno 10 %.

Odstotek obiskanih, glede na število načrtovanih obiskov, je znašal 113,72 %. Število prebivalcev severne Primorske, starejših od 69 let, vključenih v program, je bilo 7974. V letu 2023 smo predvideli 4467 obiskov, opravili pa smo jih 5057, s 196 prostovoljci. Zadovoljni smo, da nam je tudi na pridobivanju novih prostovoljcev uspelo narediti korak naprej, saj so jih naši društveni koordinatorji v lanskem in letošnjem letu pridobili kar lepo število in si zaslužijo pohvalo. Naši prostovoljci so v letu 2023 nudili pomoč 634 osebam, 2622 krat, iz česar je najbolj razvidno, da je delo na terenu spet steklo. Tudi število opravljenih prostovoljskih ur je v pri-

Prostovoljci Severno Primorske pokrajine smo se poslovili od nam zelo drage Rožce

merjavi z letom poprej naraslo za 20 %. Dodana vrednost programu Starejši za starejše so medgeneracijska srečanja

ter prireditve, ki jih nekatera društva organizirajo po Krajevnih skupnostih, kjer koordinatorji predstavijo tudi delovanje našega programa in zdi se mi, da zelo pripomorejo k kvalitetnemu delu prostovoljcev na terenu. Koncem letošnjega leta želijo z delom v programu zaključiti tri društvene koordinatorice, in sicer iz DU Tolmin, Bovec in Vipava. Dve sta tudi že dobili svoji naslednici. Menim, da bo delo nemoteno teklo naprej. Iskrena zahvala za njihovo dolgoletno prostovoljsko delo. Na letošnjem izobraževanju v Izoli smo koordinatorji Severno Primorske pokrajine priredili poslovilni večer tudi naši dolgoletni operativni vodji programa SzS, gospe Rožci. Zahvalili smo se ji za njeno vsestransko pomoč in podporo pri našem delu. Bila je enkratna oseba, pozitivna, konstruktivna, premišljena, pomirjujoča, vedno pripravljena pomagati. Rožca, hvala vam iz srca! Pogrešali vas bomo!

Janja Polanc, pokrajinska koordinatorica

Starejši za starejše v DU Tolmin

V program SzS se je naše društvo vključilo leta 2010. S soglasjem članov UO DU in Občine Tolmin se je vzpostavila mreža prostovoljcev, sprejeli smo pravilnik o varstvu osebnih podatkov, opravili začetna in nadaljevalna izobraževanja, podpisali Dogovor o prostovoljskem delu, Etični kodeks in Izjavo o varovanju osebnih podatkov.

V program smo se vključili z željo pomagati vsem občanom, starejšim od 69 let v občini Tolmin, da bi le-ti lahko dlje živeli na svojih domovih. Naša občina je tretja največja občina v Sloveniji, z 72 naselji, kar nam prostovoljkam povzroča nemalo težav (več časa je potrebno nameniti za prevožene razdalje, potrebno je več sredstev za potne stroške ...). Z željo, da bi vsaj enkrat letno obiskali vse starejše, mora večina prostovoljk obiskovati več naselij. Z večino občanov, predvsem s tistimi najbolj oddaljenimi, imamo, poleg rednih obiskov, stike tudi preko telefona (to je bilo aktualno zlasti v času covida). Vsako leto v mesecu decembru se povežemo z vrtcem ter dogovorimo s skupinami otrok, da nam izdelajo novoletne vizitke.

Prostovoljke Društva upokojencev Tolmin, ob prejemu zahvale Občine Tolmin za 10-letno humanitarno delo na področju prostovoljstva

Prostovoljke pa napišemo lepe želje in jih razdelimo našim starejšim občanom. Najbolj pa so seveda veseli naših obiskov, saj je osamljenost ena najpogostejših tegob starejših ljudi, predvsem tistih, ki živijo v oddaljenih, samotnih zaselkih. Kot pomagalo starejšim smo pripravili tudi kartončke s pomembnimi telefonskimi številkami v naši Občini (brezplačni

prevozi, Zdravstveni dom, CSD, Pomoč na domu, Rdeči križ, Karitas, Lekarna, Hišni servis, prostovoljka ...). Redno obiskujemo dolgoletne člane društva ob praznovanju njihovih okroglih obletnic rojstva. Prostovoljke se redno srečujemo enkrat mesečno, da poročamo o opravljenem delu in se pogovorimo o tekoči problematiki. Enkrat letno imamo letno izobraževa-

nje, redno se udeležujemo letnih srečanj prostovoljcev cele pokrajine. Leta 2013 smo v Tolminu organizirali 5. tradicionalno srečanje prostovoljcev Severno Primorske pokrajine ter Dolenjske in Bele krajine. Gostili smo 450 prostovoljcev programa. Obiskujemo tudi prostovoljke drugih društev upokojencev in si izmenjujemo izkušnje. V štirinajstih letih smo opravili 13101 obisk ter nudili različne pomoči 649 osebam. Prostovoljke smo opravile 3061 različnih pomoči (prinašanje hrane

iz trgovine, zdravil iz lekarne, pomoč pri gospodinjskih delih, branje, sprehodi ...). Dobro sodelujemo s humanitarnimi organizacijami: Karitas, Rdeči križ, patronažna služba, center za duševno zdravje, CSD; v letu 2022 smo se vključili v projekt E-oskrba. V naši občini je bilo do junija 2024 v program vključenih 60 oseb. Poročilo o našem delu in stanju na področju starejših občanov v občini predstavimo vsako leto tudi gospodu županu. Za 10 let dela v programu smo prejeli občinsko priznanje. Da

smo pri svojem delu uspešni, se moramo zahvaliti tudi Občini Tolmin, prejšnjemu in sedanjemu županu, ki sta pokazala velik posluš za naše potrebe in cenita naše delo. Moja zahvala velja prostovoljkam, ki svoj prosti čas namenjajo pomoči sočloveku. Njihovo nesebično delo je izraz solidarnosti, je družbeno poslanstvo, ki pomaga izboljšati kakovost življenja starejših v naši občini.

*Majda Maglica,
društvena koordinatorica*

Osamljenost

Obiskujem jo že kakih deset let. Sama živi v stanovanju v tretjem nadstropju. V maju je praznovala 95. rojstni dan. Hči in vnuk živita v Nemčiji, le redko prideta na obisk.

Nazadnje sem jo obiskala v septembru. Vrata so bila odklenjena, zato sem kar

vstopila, kot sva bili dogovorjeni. Dremala je na kavču, zavita v odejo. Malo se je prestrašila, ko sem jo poklicala po imenu. Ko pa me je zagledala pred seboj, se ji je obraz razjasnil, kot bi ga obsijalo sonce, nasmehnila se je in me povabila, naj sedem k njej. Ni skrivala, kako zelo me je vesela.

Povedala mi je, kako je preživela poletje, kako zelo osamljena je bila. Obljubila sem ji, da jo kmalu spet obiščem. Vsakokrat, ko se spomnim na mojo Ivanko, se mi na ustnice prikrade nasmeh. Zaradi takih ljudi mi je lepo biti prostovoljka.

Ferdinanda Zega, prostovoljka v DU Tolmin

Hvaležna oskrbovanka

Že nekaj let jo poznam. Vsako jesen se pridruži skupini, ki mi pomaga pospraviti v klet drva. Nekega dne je prišla z vprašalnikom programa Starejši za starejše.

Lepo sva se pogovorili. Na vsa vprašanja sem ji odgovorila. Pomoči nisem potre-

bovala, za vse sem še lahko poskrbela sama. Za enkrat ne, sem rekla. Pred enim letom pa sem zbolela. Sklepna revma, pravijo zdravniki. Vse me boli, težko se premikam, nikamor več ne morem sama. Poklicala sem mojo prostovoljko. Prosila sem jo za pomoč. Vedno pride, ko jo

potrebujem. Gre v trgovino, v lekarno, na pošto, odnese smeti. Pa tudi poklepeta ob kavici, kar mi tudi dobro dene. Zelo sem vesela, da jo imam. Bog ji daj zdravja!

*Slavica Birsa,
oskrbovanka programa, Tolmin*

Program v Izoli

V okviru tedenskih aktivnosti, ki jih je narekoval teden starejših občanov, smo na srečanju vseh prostovoljk, ki delujejo v tem programu, in naše pokrajinske koordinatorice ga. Letig, ugotovili, da je program malo zamrl in

da bi bil čas, da ga po 15 letih delovanja osvežimo in obdržimo pri življenju. To bo možno le z novimi prostovoljkami, novimi močmi, saj smo se v zadnjih letih, žal, poslovili kar od več tistih, ki so program gradile zadnje desetletje. Tako

smo z veseljem medse sprejeli tri nove prostovoljke, ki morajo opraviti najprej izobraževanje in spoznati način delovanja programa: od čuvanja osebnih podatkov, do načina pristopa k starejšim, ki to pomoč seveda želijo, odnos mora biti spoštljiv, upoštevati našo različnost in potrebe po pomoči, ki se razlikujejo od osebe do osebe. Vmes pa tkati stike, zupanje in prinašati veselje ob druženju in obiskih na domu.

Program se že vseh 15 let izvaja pod okriljem Društva upokojencev Jagodje-Dobrava. Na srečanju je naša prostovoljka Lili skupaj s prijateljico Vesno v avli hotela Delfin razstavila svoja ročna dela, s katerimi je obdarila tudi predavatelje in udeležence srečanja.

*Vanda Hlaj,
koordinatorica programa v DU*

Naša Fani, ena in edina ...

Nihče ne bi verjel, da je lani praznovala 90. rojstni dan. Bi kdo rekel, da to za današnji čas ni nič nenavadnega. Pa je! Fani je fenomen. Vseh 12 let, kar poteka vadba za starejše v telovadnici OŠ Spodnja Idrija, dvakrat tedensko telovadi.

Nobena vaja ji ni pretežka. Pa to še ni vse. Vsako jutro telovadi doma, naredi vzpon na hrib nad njenim domom, popoldan pa še hojo po naši čudoviti sprehajalni poti ob Idrijci. Sicer ni v vrstah naših prostovoljk, je pa kljub temu prostovoljka z dobrim srcem in velika opora marsikomu. Spodbudna beseda naši Fani ni tuja. Povabilo na sprehod in ob tem še klepet, tudi ne. Vsi jo cenimo in imamo radi. Prav zato smo ji,

Praznovanje obletnice z gospo Fani

ob njeni okrogli obletnici, pripravili presenečenje. Vsi zbrani smo ji nazdravili, zapeli, ji podarili šopek in jo povabili, da zareže prvi košček torte. Njene sicer vedno nasmejane oči, so se orosile. Fani pa ni edina, ki se lahko ponaša z visokim stažem v letih in vadbi. Kar nekaj nas je! Tudi prostovoljke, ki delamo v programu SzS. Telesna vadba ni le skrb za zdravje, je tudi druženje. Tudi tako, ne le z obiski na domu, vzdržujemo stike in če je treba, pomagamo. Prostovoljca se ne da narediti. Prostovoljec se rodi! To je naše poslanstvo, ki nam je bilo položeno v zibelko. Marsikdo se vpraša, zakaj to počnemo. Zakaj?! Preprosto zato, ker radi pomagamo sočloveku, še posebej starejšim.

Lavra Kacin, prostovoljka v DU Idrija

Koordinatorji in vnašalci v Izoli

Letno izobraževanje društvenih koordinatorjev in vnašalcev v program BOPRO smo kot enega izmed večjih dogodkov programa Starejši za starejše tokrat izvedli v jesenskem terminu. Izobraževanje je potekalo v Hotelu Delfin, in sicer od 14. do 26. oktobra. Različnim predavanjem strokovnih in drugih tem je prisostvovalo 243 udeležencev iz vseh pokrajin Slovenije, ki so bili organizirani v 6 skupin. Za vsako izmed skupin je izobraževalni program potekal 3 dni. Ustrezno izvajanje izobraževalnega programa so spremljale vodje izobraževanja, ga. Rožca Šonc, ga. Vijola Bertalanič in ga. Amalija Šiftar. Za strokovno podporo in organizacijo celotnega izobraževanja je poskrbela strokovna služba programa Starejši za starejše, ki je bila prisotna tudi na uvodnem delu izobraževanja vsake od šestih skupin.

Program izobraževanja je bil oblikovan s strani Komisije za izobraževanje, katere predsednica je ga. Ana Ostrman. Komisija je strokovne teme znotraj programa oblikovala na podlagi izraženih potreb in želja prostovoljcev programa ter njihovih povratnih informacij glede na potrebe s terena. Prvi dan izobraževanja je prisotne nagovorilo vodstvo hotela Delfin, ki so se zahvalili za uspešno medsebojno sodelovanje ter udeležencem izobraževanja zaželeli prijetno bivanje v hotelu. Prisotne je nagovorilo tudi vodstvo ZDUS oz. strokovna služba

programa Starejši za starejše. Nadalje so vodje izobraževanja predstavile predviden program izobraževanja ter predstavile do sedaj opravljeno delo v programu Starejši za starejše za leto 2024. Temu je sledilo poročilo pokrajinskih koordinatorjev za opravljeno delo v njihovih pokrajinah v letu 2024. Drugi dan izobraževanja je bil namenjen strokovnim temam, ki so bile s strani Komisije za izobraževanje potrjene kot letne teme izobraževanja prostovoljcev. Udeleženci so se seznanili s strokovnima temama »Komunikacija v odnosu do uporabnika« in »Predstavitev dela CSD in možnih oblik sodelovanja s poudarkom na Zakonu o dolgotrajni oskrbi«. Strokovno temo »Komunikacija v odnosu do uporabnika« so izobraževale izobraževalke programa Starejši za starejše po skupinah (Ivanka Mori, Vlasta Kvas Kuntarič, Irena Vidmar, Metoda Bole Finžgar, Silva Gorjup, Danica Kurent in Amalija Šiftar). Za določene termine so strokovno temo »Predstavitev dela CSD in možnih oblik sodelovanja s poudarkom na

Zakonu o dolgotrajni oskrbi« izobraževale strokovne delavke s področja dolgotrajne oskrbe, in sicer iz CSD Južna Primorska (Dijana Radešič in Katja Mrzlič), iz CSD Severna Primorska (Tanja Žorž) in iz CSD Ljubljana (Urška Leban Guzej in Urška Šon). V določenih skupinah so na to temo izobraževale tudi izobraževalke programa Starejši za starejše (Irena Vidmar, Vida Milunič in Amalija Šiftar). Udeleženci so taisti dan prisostvovali tudi izobraževanju uporabe računalniškega programa BOPRO, ki ga je s strani A-soft d.o.o. izvedel g. Miha Bogataj. Tretji dan so predstavniki Telekoma (Peter Pustatičnik, Elena Nikolavčič in Nuša Arvaj) udeležencem predstavili projekt E-oskrbe. Verjamemo, da so udeleženci izobraževanja pridobili veliko uporabnih informacij tako s področja strokovnih tem kot računalniškega programa BOPRO. Poleg tega pa izkoristili čas tudi za izmenjavo medsebojnih izkušenj, dobrih praks, medsebojno spoznavanje in druženje.

Besedilo in foto, Jana Smole

Letno izobraževanje v Delfinu

Koordinatorke in pomočnice Savinjske koordinacije programa Starejši za starejše so v oktobru v prvi skupini zaključile letno izobraževanje v Delfinu Izola. Savinjske koordinatorke so bile letos v skupini, kjer so bile še koordinatorke iz Koroške in Zasavske pokrajine.

Dvodnevno izobraževanje je bilo, tako kot vedno, zelo zanimivo in koristno pa tudi naporno. Kljub temu pa so si po končanih predavanjih vzele nekaj časa in si v sproščenem pogovoru delile izkušnje in probleme iz svojih društev. Pridružila se jim je tudi dolgoletna vodja programa, ki se od svoje funkcije poslavlja, gospa Rožca Šonc. Gospa Rožca je bila letos zadnjič z njimi na izobraževanju. Prvi dan je udeležence izobraževanja pozdravila tudi predsednica ZDUS, gospa Zdenka Jan, ki sta jo spremljali strokovni delavki, gospa Sintija Mundar in gospa Jana Smole.

Koordinatorke v društvih skrbijo, da delo

v programu teče nemoteno. Poskrbijo za vso »papirologijo«, ki jo je, po njihovem mnenju, vsako leto več, žal pa je sredstev za program manj. Nekatera društva, predvsem tista manjša na podeželju, z dotacijo komaj pokrijejo potne stroške, saj je teren zelo razpršen. Obiskov prostovoljk pa so praviloma najbolj veseli tisti naši uporabniki, ki živijo na samotnih kmetijah. Za razliko od večjih mest pri nas ni problem dostop

do uporabnikov, saj so veseli vsakega obiska, problem je, da je od enega do drugega uporabnika kar nekaj kilometrov (po večinoma makadamskih cestah). Osebni stik, stisk roke in pogovor je zato pomemben tako za naše uporabnike, kot za koordinatorke, ki so se na izobraževanju pogovorile tudi o tem. Zato so vsakoletna izobraževanja nujna.

Besedilo in foto, Karlina Mermal

Srečanje prostovoljk Kranja, Nakla in Tržiča

Prostovoljke iz društev upokojencev Tržič, Naklo in Kranj, ki delamo v programu Starejši za starejše, smo se 25. oktobra srečale v Kranju.

Zbrale smo se pred maketo Kranja za slepe in slabovidne, ki stoji na Slovenskem trgu, kjer nas je zaradi zadržanosti župana, ki smo ga tudi povabile na druženje, pozdravil podžupan Janez Černe. Po prisrčnem pozdravu nam je predstavil mesto in dogajanje v njem. Prinesel nam je tudi darilca, za kar smo mu hvaležne. DU Kranj, ki je organiziralo srečanje, je pripravilo zanimiv program. Najprej smo se sprehodile po starem mestnem jedru Kranja, ki stoji na 30 metrov visoki skali v objemu rek Save in Kokre in je v celoti zaščiteno kot kulturni spomenik. Na koncu mesta smo po dokaj strmih stopnicah šle do kanjona Kokre in se po krožni poti vrnile v mesto. Pot je bila mokra in spolzka, zato smo morale biti zelo pazljive. Sicer pa je bil sprehod prijeten in poučen. Prostovoljke, ki malce težje hodijo in bi bil sprehod po kanjonu zanje lahko nevaren, so nas pričakale pred Mestno knjižnico Kranj, kamor smo bile nato namenjene. Predstavila nam jo je gospa Nina. Knji-

žnica ima dve nadstropji, na njenem pročelju pa so v značilni pisavi pesnika napisani Prešernovi verzi. V pritličju smo si ogledale trenutno postavljeno razstavo nekdanjega kranjskega lutkarja Saše Kumpa, v prvem nadstropju pa razstavo klekljanih izdelkov, ki so jih ustvarile klekljarice iz Cerkelj. Gospa Nina nam je nato razložila, kako je razvrščeno knjižnično gradivo, ter povedala, da imajo avtomat za izposojno in za vračanje gradiva. Sicer pa Mestna knjižnica že nekaj let domuje v nekdanji blagovnici

Globus, pred tem pa je bila po vsebini razpršena na treh lokacija - pionirska, knjižnica za odrasle in študijska knjižnica. Zdaj je vse moderno in sodobno urejeno na enem mestu. Za konec druženja smo si privoščile malico v Mlečni restavraciji. Pripravili so zelo okusen obrok, tako da so bile vse udeležence zadovoljne. Nekaj časa smo se še zadržale v prijetnem druženju, potem pa bogatejše za zanimivo izkušnjo odšle vsaka na svoj dom.

Sonja Gregorič, foto arhiv DU Kranj

Izobraževanje koordinatorjev in prostovoljcev

Pa je tu (spet) december in zaključujemo zastavljene cilje. Koordinatorji in prostovoljci programa SzS Zasavske pokrajine smo si te zastavili zelo visoko, a smo jih preko leta tudi uspešno uresničevali in dopolnjevali, zato vem, da bomo ob zaključku leta ob pregledu opravljenega dela in izpolnitvijo zastavljenih nalog zadovoljni.

Za naše delo je nadvse pomembno izobraževanje s področja sociale, zdravja, komuniciranja in poznavanja pravic starejših. In ravno tem temam so namenjena letna izobraževanja koordinatorjev in prostovoljcev. V letu 2024 so bili med bolj izpostavljenimi temami izobraževanja: postopno uveljavljanje zakona o dolgotrajni oskrbi, uveljavljanje pravice do družinskega oskrbovalca, e-oskrba na domu in pomen dobre komunikacije med prostovoljci in uporabniki programa Starejši za starejše. Izobraževanje za koordinatorje je v mesecu oktobru potekalo v Izoli, ki smo se ga udeležile tudi koordinatorke iz Zasavja. Z aktivnim sodelovanjem smo se bolj podrobno seznanile s pomenom in postopno izvedbo zakona o dolgotrajni oskrbi in dobile odgovore tudi na naša vprašanja. Osvežile pa smo tudi naše

znanje računalniškega programa Bopro. Spoznavale smo tudi različne oblike in načine komuniciranja s starejšimi, ki se odločajo za sodelovanje pri našem programu. Saj ne, da tega ne delamo že sedaj, ampak pri našem prostovoljnem delu ni nikoli preveč informacij, znanj in izkušenj. V mesecu novembru pa so bile te teme predstavljene tudi vsem našim prostovoljcem. Izvedli pa smo tudi dva uvodna izobraževanja novih

koordinatorjev in prostovoljcev, ki jih vedno z velikim veseljem sprejmemo medse. Vsa znanja in nove izkušnje, ki jih pridobimo na naših izobraževanjih, pa delimo in uspešno uporabljamo pri stikih z našimi uporabniki in tako tudi rešimo marsikatero vprašanje in negotovost, ki teži vsakdan našim starejšim krajanom.

Besedilo in foto, Jerica Laznik, PK programa SzS Zasavske pokrajine

Mednarodni dan starejših v DU Vrbje

Društvo upokojencev Vrbje je ob dnevu starejših, 1. oktobra, pripravilo srečanje svojih članov. Polna dvorana v domu krajanov je dokaz, da je bilo srečanje prijetno. Vodstvo društva je pripravilo kulturni program, ki so ga izvedle Ljudske pevke iz Ponikve pri Žalcu.

Prisotne je pozdravila predsednica društva, gospa Olga Krajnc, koordinatorka, gospa Lora Pirmanšek-Virant je predstavila program Starejši za starejše, predstavnica društva MOST Žalec, gospa Lidija Golavšek, pa je predstavila delo njihove skupine za samopomoč. Po uradnem delu so članice društva postregle z okusnim kosilom, za dobro razpoloženje in ples pa je zaigral član društva, gospod Edvin Gobec. Srečanje je tradicionalno, saj ga prirejajo vsako leto. Številčna udeležba potrjuje, da so takšna druženja dobrodošla.

Besedilo in foto, K. Mermal

Utrinek s srečanja

Spletna delavnica »Digitalno desetletje 2030 v SLO«

Rdeča nit delavnice je bila spremljanje izvajanja in dopolnitev ukrepov digitalne vključenosti v Nacionalnem strateškem načrtu za digitalno desetletje. EU namreč predpisuje cilje izboljšanja vseh digitalnih kazalnikov do tega leta in redno spremlja njihove dosežke po državah. Delavnica je nekakšen pregled stanja v naši državi s strani NVO in gosti, predstavnicami EU institucij, ter vabljenimi s ciljem seznanitve in pripravo predlogov za naprej.

Organizator, mag. Simon Delakorda, je pripravil spremna gradiva in vodil razpravo, sicer pa je zadolžen za koordiniranje NVO VID (vključujoča informacijska družba).

Ciljna publika je celotna slovenska družbena sfera, ki prihaja v stik z digitalno vključenostjo: podjetja vseh oblik in velikosti, ustanove vseh vrst, posamezniki - od šolske mladine do nas, upokojencev. Od prisotnih sva bila dva poslušalca, ki sva predstavljala svoji organizaciji. Avtor prispevka in predstavnik Obrtne zbornice Slovenije. Skopa udeležba, glede na ciljnost celotne populacije. Predavatelji na delavnici so bili **Elisa Lironi** (European Citizen Action Service), ki je predstavila Priporočila in smernice evropske civilne družbe za digitalno vključenost. Zelo natančno je opisala vsa področja, vsebine in vidike digitalne vključenosti, na katere moramo biti pozorni pri svojih načrtovanjih in spremljanju. Za vse to so odgovorne Vladne službe, eden od po-

membnejših opazovalcev in ocenjevalcev pa so NVO VID.

Kristine Schütterle je predstavila kon-taktno točko za Slovenijo, ki se nanaša na Program politike za digitalno desetletje do leta 2030, DG CONNECT. Izpostavila je priporočila državi Sloveniji na področju digitalnih kompetenc in rezultate dogajanja na tem področju v zadnjih letih. Podobne ocene je povzel **mag. Delakorda** v prilogah, ki smo jih prejeli pred začetkom delavnice. Stanje seveda ni razveseljujoče, po koncu covida je digitalna vključenost v naši starostni skupini celo upadla. Naša starostna skupina je glede digitalnih veščin pod povprečjem EU, podobno tudi druge slovenske, razen skupina 16–24 let, ki je nad povprečjem. Skupen delež prebivalstva z vsaj osnovnimi digitalnimi spretnostmi v SLO je na repu lestvice, daleč za Češko, Estonijo ali Hrvaško. Tudi tu se je delež zmanjšal v obdobju od 2021 do 2023. Je pa Slovenija zelo dejavna pri odpravi primanjkljaja. Načrti so smeli, glede trendov zadnji let pa se bo treba zelo potruditi za njihovo realizacijo. Na področju pokritosti s kvalitetnim omrežjem smo v boljši situaciji, vendar je še veliko sivih lis na podeželju.

Predloge dopolnitve ukrepov Nacionalnega strateškega načrta je predstavil mag. Delakorda in prisotni nanje niso imeli pripomb. V samo razpravo sem se vključil s pogledom na spremljanje izvajanja obravnavane teme v zadnjih letih, ki se dotikajo digitalnih

spretnosti, predvsem za našo starostno skupino.

- Uvodoma sem pojasnil upravičeno odsotnost našega drugega prijavljenega člana KIPI, dr. Steblovnika.

- Pohvalil sem izvedbo in izvajalce (iskreno!) in obžaloval, da je udeležba glede na veliko ciljno publiko relativno skromna. Obljubljena so mi bila gradiva predstavitve (stanje bistvenih kazalcev je v prilogah vabilu zelo dobro povzel že mag. Delakorda).

- Obdobje 2021–23 je pomenilo »priliv« kadrov v našo starostno skupino iz mlajše skupine, z boljšo oceno digitalnih spretnosti, kljub temu ugotavljamo padec kazalca naše skupine, resnični padec je praktično še večji.

- V zadnjih dveh večjih akcijah MDP (digitalni boni in delitev prenosnikov) se je poskusilo urediti tehnične pogoje (računalnike) za izboljšanje digitalnih spretnosti (deloma tudi) naše starostne skupine. Obakrat smo »izpadli«. V prvi akciji je do koristi (dragih slušalk) prišla učeča se mladina, tečajji za starejše in boni za opremo pa so bili tako slabo zastavljeni, da izvedbe ni bilo. Podobno je s trenutno akcijo 13.000 prenosnikov, samo za »mladino« in to tako zastavljeno ... kot spremljamo v živo. Pri tem pa je najmlajša skupina pri nas edina nad povprečjem EU, najstarejša pa daleč pod ravni EU.

- Kako meriti učinke šolanja pri naši skupini? Že večkrat prej se je omenjala ocena (MDP), da so tečajniki (naše skupine) bistveno dvignili svoje digitalne spretnosti po nekajurnih tečajjih. Kako je bilo merjeno? Moj komentar: po štirih urah avtošole naredimo velik napredek, znamo avto prestaviti od točke A do B, za na cesto pa še nismo dovolj varni, zase in do drugih. Pri IKT tečajjih starejših je velik dosežek, da je nekdo zbral pogum, da je motiviran za učenje in pridobi toliko osnovnega znanja, da »vidi« možnosti za naprej. Meritve znanja po tečajjih pa so lahko vprašljive za motivacijo.

Ideja po sami delavnici se ponuja na dlani! Izboljšanje kazalcev IKT spretnosti naše starostne skupine smatra KIPI kot cilj mandata. Če bodo slabši, pa bomo morali poiskati izgovore v drugih dejavnikih.

Janez Kastelic,
predsednik KIPI - ZDUS

Draga babi in dedi,

pišem vama, ker se na vaju pogosto spomnim in upam, da se kmalu vidimo. Pogosto razmišljam o tem, kaj vse vaju želim vprašati in tudi, kaj vse bi vama povedala, pokazala. Z navdušenjem vama danes predstavljam **vstop v zdravstveni portal zVEM prek svojega pametnega telefona**, kar je mogoče tudi z **elektronsko osebno izkaznico** - kjerkoli in kadarkoli lahko dostopata do svojega zdravstvenega kartona, kjer najdeta svoje napotnice, recepte, izvide.

Poglejta nekaj ključnih korakov, **kako uporabiti e-osebno izkaznico na portalu zVEM:**

1

Vstopna stran v aplikacijo zVEM na pametnem telefonu.

2

Kot način prijave izberemo osebna izkaznica z mobilno aplikacijo.

3

Ko vnesemo PIN kodo osebne izkaznice, ki jo zahteva mobilna aplikacija, osebno izkaznico prislonimo svojemu pametnemu telefonu.

4

Po prijavi se odpre portal zVEM, kjer najdemo svoje zdravstvene informacije (napotnice, recepti, izvidi).

Če imata pri tem kakršnakoli vprašanja, je na voljo pomoč na več načinov:

- pokličeta v enotni klicni center na brezplačno telefonsko številko **080 20 02**,
- obiščeta najbližjo **Digi info točko** (162 lokacij po Sloveniji),
- se udeležita **delavnic Mobilnih herojev**, kjer spoznavajo tudi uporabo e-osebne izkaznice.

MOBILNI HEROJI TUDI V 2025

DOSLEJ
JE BILO
VKLJUČENIH
11 TISOČ
UDELEŽENCEV

POKRILI SMO
ŽE 80 % VSEH
SLOVENSКИH
OBČIN

2 MOBILNI
ENOTI

PROJEKT
NADALJUJEMO
TUDI V 2025

"Pri nas smo prvo delavnico Mobilnih herojev izvedli lani. Bili smo zelo zadovoljni. V tem projektu so digitalne vsebine starejšim predstavljene na način, ki ga razumemo in nas zanima. Posebej moram pohvaliti predavatelja, ki ima neverjeten čut za delo z nami in zna skoraj na domač način pojasniti procese, ki jih sami mogoče ne znamo pogruntati", je povedala Hermina Križevnik, predsednica Društva upokojencev Sv. Jurij v Slovenskih Goricah, in dodala, da so izjemno veseli, da so zadevo ponovili tudi letos.

Brezplačne delavnice uporabe pametnega telefona/tablice in računalnika

KAJ:

10-urna brezplačna usposabljanja uporabe pametnega telefona/tablice in računalnika - informacijska in podatkovna pismenost, komuniciranje in sodelovanje, ustvarjanje digitalnih vsebin, varnost in reševanje problemov, e-storitve.

ZA KOGA:

Za starejše od 55+ let in za vse, ki si želijo pridobiti osnovne in napredne digitalne kompetence (od 30+ let naprej).

KJE IN KDAJ:

Po celotni Sloveniji od 1.3.2024 do 31.10.2025.

VEČ INFO IN KONTAKT:

01 620 54 80 digi@simbioza.eu www.simbioza.eu

Zveza organizacij pacientov Slovenije

Projekt sofinancirata Evropska unija in Ministrstvo za digitalno preobrazbo.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DIGITALNO PREOBRAZBO
Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana

Sofinancira
Evropska unija

I FEEL
SLOVENIA

Vlasta Cah Žerovnik

Čas s težo

Če pomislimo, bo kar držalo. S časom čas pridobi težo. Ali v času, ko se leto, sedeče na tehtnici, nagiba proti največji številki, tudi vi nizate ideje, kako tehtati bežeči čas? Kako iz njega povleči trenutke »s težo«, kot je to počel Kurt Vonegut v knjigi Časotresk?

Čisto brez treska po denarnici bo težka, pa saj že vemo, da se v tem času vselej bolj ali manj splošči. Pri tem nam poleg saj veste katerega, pridela še – moralnega mačka.

Kajpada bolj v smislu nakupov napačno izbranega darila, ki naše drage namesto razveseli, razočara. Najbolj zasvojenim zapravljalcem in obdarovalcem bi lahko le nežna lobotomija izbrisala iz možganov nujo po istočasno dragih, pompoznih in čez njihove finančne možnosti segajočih darilih.

»Kakor vam drago«, bi morda njihove zaradi kaotičnih nakupov pred prepadom nihajoče bančne limite komentiral Shakespeare. Vendar, če bi letos raje presenetili z ne pretirano dragocenimi temveč z izvirnimi darili, potem je nujno, da veste – čas je zlato, za izbiro darila pa si je vendarle treba čas vzeti. Kaj pravite na merilnike časa, kot eni izmed idej z nešteto variacijami?

Ura takšna ali drugačna, je lahko motivacijsko in simbolno pristržno darilo. Pa ne le velika kot tista na železniški postaji, bolj priročna je ročna, pametna, večnamenska. Da vas spomni, kdaj je treba na

Vlasta Cah Žerovnik

sprehod, opozori, da imate med tem, ko ste kdo ve kje, pečenko v pečici, da vam med bentenjem nad prometnim kaosom meri srčni utrip. Same koristne reči za opomnike, ki jih tako mlajše kot starejše generacije vse bolj potrebujemo za varnejši in lagodnejši vsakdan.

Da pa bo ta naš vsakdan s soncem obsijan, čeprav se zunaj ves dan vleče megla ali se nebo cmeri, si ga je treba sončnega narediti. V sebi, ter ga nato projicirati še na druge.

Mnogi gledajo nanje z zadržano distanco, češ, neosebni so. Čeprav si za nakup darilnih bonov res ni treba veliko časa vzeti, so božji dar za tiste, ki jim iskanje daril, posebej za obdarovance s specifičnim okusom, povzroča prave nočne more. »Angry Birds« obrvi!

Če so vaši najdražji radi všečno urejeni, so poleg trgovin z oblačili, obutvijo, modnimi dodatki in kozmetiko, odlična ideja za darilne bone tudi rekreacijsko plavanje, masaže, tretmaji v frizerskih in kozmetičnih salonih. No, pa smo pri eni izmed v zadnjem času najbolj trendovskih kozmetičnih korekcij obrvi. Tako pač je, sčasoma se nam ne dogaja le gravitacija na nekaterih delih telesa, tudi lasje in obrvi se redčijo, slednjih ima marsikatera ženska v zrelih letih le še za vzorec. Rešitev za znova polne obrvi je ponudila japonska metoda s permanentnim risanjem obrvi. Zaradi vnese-nega pigmenta, ki je obstojen do dve leti, pa si je že precej neznanek in nekaj

znank v jeznem obžalovanju pulilo lase. Ker so lahko rezultati takšnega posega, ki upošteva le trende, ne pa tudi posamezne oblike obraza, barve polti, las ... nenaravni, grobi, celo groteskni. Iz solz skesank se je rodil za tovrstne obrvi izraz »angry birds«, ki na moč spominjajo na vselej jeznega ptiča iz otroških risank, s pretirano širokimi črnimi obrvmi.

Kdo ve, kako bi komentirala to neestetško pretiravanje tudi ena izmed najstarejših in še vedno aktivnih manekenk na svetu, Carmen Dell'Orefice. Pri 92 letih je videti fantastično, obdržala je svojo naravno barvo in obliko obrvi, ki na njenem zrelem obrazu ne kriči – tukaj sem, pogledjte me! Prav zato jo je veselje pogledati.

Carmen Dell'Orefice, najbolj slavna še aktivna manekenka pri 92 letih ne upošteva trendov širokih črnih obrvi. Ker ve, da k njenemu obrazu ne pristojijo.

Če tudi sami sebi radi kdaj kupite darilo, če razmišljate o tetovaži v obliki obrvi, dobro premislite in poiščite zares strokovno kozmetičarko za ta poseg. Da vaš čas ne bo drastično in stresno pridobil svoje moteče teže do takrat, ko bo zmošta nad vašimi očmi vendarle začela bledeti ...

Vlasta Cah Žerovnik,
Oblikovalka – publicistka

Angry birds

CELJSKA

74 let DU Šentjur

Če bi primerjali društvo s pravim upokojemcem, je že kar nekaj krepkih let na plačilni listi največjega podjetja v državi. Je malo betežen, včasih jezen sam nase, veliko ve, ampak se ne more spomniti; skratka povprečen »starostnik«, ki včasih ne ve, kaj bi sam s seboj.

Pa ni tako. Naš upokojenec je živahen, poln energije, se veliko smeje, se druží s svojimi prijatelji, potuje; skratka, počne vse tisto, kar je omejeno počel, ko je še aktivno ustvarjal to, kar imamo danes. Pa naj to ne bo reklamni pamflet, katerih imamo že vsi poln kufer, takšne upokojemce najdemo v članstvu društva, ki praznuje svojo 74. letnico obstoja. Vse to je v svojem uvodu v prireditve ob tej priložnosti zajela povezovalka, gospa Polonca Jazbinšek, ki je z izbranimi besedami spregovorila o tegobah in občutkih, ki jih doživlja starejša generacija s posebnim poudarkom na odnosih in medsebojnim razumevanjem z mlajšo populacijo.

Pomembnost vsesplošnih aktivnosti, ki jih nudi društvo upokojemcev, je v svojem nagovoru izpostavila predsednica DU Silva Koželj. Da Šentjursko društvo ni zaman že vrsto let eno najštevilčnejših in najaktivnejših v regiji in državi, se izkazuje v bogatem programu dejavnosti, ki so dostopne večini aktivnih članov DU. Gre za razne oblike letovanja, pohodništva, športnih aktivnosti, kulturnih ustvarjanj, posebej aktivne so izdelovalke prekrasnih ročnih del, ki slišijo na ime "Klepetulje ob pletilkah in šivanki". Posebej razvita je izletniška dejavnost, saj je navkljub dolgemu in vročemu letošnjemu poletju interes za posamezne izlete zrasel do te mere, da jih je bilo potrebno ponavljati. Ob vseh številnih dejavnostih pa se ne sme pozabiti na osnovno dejavnost društva, to je projekt Starejši za starejše in zelo pomembna dejavnost prostovoljstva. Pozdravu na prireditvi se je pridružil tudi župan občine Šentjur, gospod Marko Diaci. Poudaril je pomen društva v sodelovanju z občinskimi institucijami ter na humoren in dopadljiv način nanizal izvedene in načrtovane investicije v občini. Ob svojem nagovoru ni pozabil pozdraviti v dvorani prisotnega predstavnika PZDU Celje, gospoda Jakoba Presečnika, nekdanjega kolega iz poslanskih vrst in nekdanjega Ministra za infrastrukturo RS.

Da je prireditve resnično na nek način obeležila medgeneracijski duh, so poskrbeli sončki otroškega pevskega zborčka OŠ Dramlje, ki so s svojimi ubranimi glasovi zaključili uradni del praznovanja ter

napovedali krajsi kulturni program. Na oder so po petju zborčka strumno prikoralali člani Etno glasbene skupine "SLAMJEKI" iz Planine pri Sevnici ter s svojimi doma narejenimi glasbili "zare-zali" nekaj domačih. Kot je povezovalka prireditve ugotovila, se v vsakem mravljišču najdejo še bolj pridne mravljice od ostalih, zato jih je potrebno na nek način izpostaviti in nagraditi. In te mravljice v društvu upokojemcev smo v letošnjem letu nagradili. Pisno zahvalo za delovanje v društvu so prejeli: **Milena Jan, Marta Zdošek in Vili Drobne**. Pisno priznanje so prejeli: **Milena Oprešnik, Ivanka Kovačič** in članice sekcije ročnih del "**KLEPETULJE** ob pletilkah in šivanki". Bronasto plaketo društva je prejel **Bogdan Gajšek**, srebrno plaketo pa je prejela **Silva Koželj**. Prijetno praznovanje so zaključili ljudski pevci, ki sebe imenujejo "Paridolske korenine". Tipično ljudsko petje so pospremili tudi z nekaj hudomušnimi šalami. Prisotni so bili po zaključku vabljeni v avlo IKC na prijateljsko druženje ob skromnem prigrizku in kozarčku.

Besedilo in foto, Hinko Pap

Srečanje prostovoljcev Celjske PZDU

Prostovoljci programa Starejši za starejše iz društev upokojemcev pokrajine Celje-Vzhod smo se zbrali na turistični kmetiji Kos v Šmartnem v Rožni dolini. Redno letno srečanje je bilo tokrat namenjeno tudi praznovanju 20-letnice programa, ki temelji na človeški toplini, sočutju in solidarnosti.

»To je program, ki je postal srce in duša naše skupnosti,« je v uvodnem nagovoru poudarila pokrajinska koordinatorica **Damjana Lovrenčič**, in nadaljevala: »V dvajsetih letih smo dosegli marsikaj. Na tisoče obiskov, na tisoče nasmehov in nešteto trenutkov, ko smo nekomu polepšali dan. Naši prostovoljci in prostovoljke ste dokazali, da ni nič močnejšega od skupnosti, ki skrbi za svoje člane. S svojim delom ne samo da pomagata posameznikom, ampak tudi ustvarjate družbo, ki je bolj povezana, bolj empatična in bolj humana.« Prostovoljcem je izrekla tudi hvaležnost za njihovo predanost, saj z njihovo pomočjo mnogi starejši ljudje niso več sami v svojih stiskah: »Vi ste tisti, ki prinašate svetlobo v njihove domove in jim vračate občutek dostojanstva ter pripadnosti.« Izrazila je upanje, da bodo nove generacije prostovoljcev nadaljevale delo in da bomo skupaj še naprej gradili družbo, v kateri nihče ne bo pozabljen, kjer bo vsakdo deležen spoštovanja in podpore, ki si jo zasluži.

O začetkih in razvoju programa so spregovorile pobudnice in soustanoviteljice programa **Anka Osterman, Rožca Šonc**, (dr. Mateja Kožuh Novak se je opravičila zaradi bolezni) in **Ivanka Tofant**, ki je bila dolga leta tudi pokrajinska koordinatorica. Z izbranimi besedami so prostovoljce nagovorili in se jim zahvalili za delo, ki ga opravljajo: župan Občine Vojnik, **Branko Petre**, podžupan

Veliko jih je, kajne.

MO Celje, **Samo Seničar**, podžupanja Občine Šentjur, **Silva Koželj**, ter podpredsednik ZDUS **Stanko Kranvogel**. O delu v minulih 20 letih je obširneje spregovorila operativna vodja programa na ZDUS Rožca Šonc in nanizala vrsto zgovornih podatkov: »V dvajsetih letih nam je uspelo vključiti 218.828 uporabnikov, opraviti 1.400.351 obiskov, izvesti in organizirati 737.508 pomoči in storitev, ki jo je prejelo 130.678 uporabnikov. Opravili smo več kot 123 milijonov prostovoljskih ur!« Podrobnosti o delu prostovoljcev programa v celjski pokrajini je predstavila Damjana Lovrenčič. Med drugim smo lahko slišali, da je 210 prostovoljcev v prvem letošnjem polletju opravilo 4124 obiskov pri 2158 osebah, ki so jim zagotovili tudi 1035 različnih pomoči. Sicer pa so se na srečanju s šopkom zahvalili tudi DU Šmarje pri Jelšah, ki se je v program vključilo že leta 2004 in prostovoljki **Elizabeti Fidler**, ki vse od takrat deli srčnost in dobroto starejšim sokrajanom. V kulturnem programu so sodelovali Duo Del Negro, Etno skupina Sončnice iz DU Ostrožno, za dodatno mero dobre volje pa je poskrbel še ansambel Milana Verbotna. Vsi nastopi so bili humanitarne narave. Za sladko presenečenje je znana celjska slaščičarna Zvezda podarila veliko jubilejno torto.

Milena Brečko Poklič, foto Stanislav Pečnik

17. tradicionalna degustacija zeliščnega likerja Andraževca 2024

Društvo upokojencev Andraž je organiziralo že 17. tradicionalno degustacijo zeliščnih likerjev Andraževca. Devetnajst vzorcev so pridelovalci dostavili ocenjevalni komisiji, v kateri je 5 ocenjevalcev po Pravilniku DU Andraž 15. novembra ocenilo vzorce. Podelitev priznanj najboljšim pridelovalcem je bila 16. novembra v dvorani krajanov Andraž. Za prijetno in veselo druženje obiskovalcev je poskrbel ansambel Zven gora iz Andraža.

Po pozdravnemu nagovoru predsednika Odbora za izvedbo prireditve **Srečka Rajha** je spregovoril predsednik PZDU Celje, **Jakob Presečnik**. **Franci Uratnik** je predstavil najpomembnejše rože, liste in plodove, ki so sestavni del andraževca. V dvorani so bili predstavljeni domači likerji: borovničevca, višnjevca, češnjevca, drenovca, limonovca, travarica, materina dušica, slivovec, borovec, košutnik in druge – kar 32 steklenic je bilo na mizi. Pridelava likerjev je specifična in prispeva k raznolikosti, znotraj katere lahko vsakdo najde svoj okus. Srečko Rajh, Drago Jamnikar, Jakob Presečnik in Igor Pungartnik, podžupan Občine Polzela, so podelili priznanja najboljšim pridelovalcem. Tistim, ki o *andraževcu* največ vedo in so najboljšemu šnopsu dodajali rože, nabrane v sončnih popoldnevih, in ostale sestavine v pravilnem razmerju. Štiri zlata, trinajst srebrnih in dve bronasti priznanji so prejeli izkušeni pridelovalci *andra-*

ževca. Letošnji najboljši pridelovalci so: **Vincenc Meklav, Milena Mešič, Drago Rajh in Zdenka Jamnikar**. O zgodovini pridelave andraževca je Srečko Rajh povedal, kako so pozimi 2007 skupaj s Francem Rebernikom in Dragom Jamnikarjem razmišljali o obliki razgibane in koristne aktivnosti, ki bi bila dovolj zanimiva in bi povezovala ljudi našega območja. Med možnostmi je zmagal predlog o ljubiteljski pridelavi zeliščnih likerjev. Vse potrebne sestavine najdemo na domačih pašnikih in gozdnih robovih med Goro Oljko in Sevčnikom. Deviška travišča, polna cvetja, zdravilnega grmičja in korenin so najboljše zagotovilo, da bo jägermeister, ki smo ga zaradi posebnosti in lokalne pridelave leta 2009 preimenovali v *andraževca*, dober. Odbor so dopolnili z vsakokratnim predsednikom DU in (žal že pokojnim) Martinom Smrekarjem, ki je bil tudi izkušen vinogradnik in je veliko prispeval k vsebini Pravilnika za ocenjevanje in izvedbi prvih ocenjevanj. Zbrali smo več receptov za pridelavo, ki jih pridelovalci po svoji presoji upoštevajo. Organizacija dogodka Andraževca je precej zahtevna. Pridelava, dostava vzorcev, šifriranje, ocenjevanje, vrednotenje rezultatov, objave, plakati, priznanja, vsebinski in zabavni program in pogostitev. A se je vredno potruditi!

Besedilo in foto, Biserka Škoflec

DOLENJSKA IN BELA KRAJINA

Izlet na Ptuj

Bil je torek, zadnji teden v septembru, ko smo se upokojenci DU Straža s turistično agencijo Lokaturist iz Škofje Loke odpravili na enodnevni izlet na Ptuj. Kar 58 se nas je zbralo zjutraj na avtobusni postaji v Straži. Peljali smo se mimo Krškega in Laškega do Celja in nato po štajerski avtocesti z vmesnim postankom na Tepanjih mimo Slovenske Bistrice do Ptuja. Najprej smo se ustavili v Juršincih, kjer smo si ogledali muzej slovenskega izumitelja, mehanika in proizvajalca vozil Janeza Puha. Pot nas je nato vodila nazaj v mesto Ptuj, kjer smo se peš sprehodili do mestne hiše, se skupinsko fotografirali, nato pa smo imeli urico prostega časa za kosilo, malico ali samo za pijačo in kratek sprehod po najstarejšem slovenskem mestu. Potem smo odšli še do gradu in si pod njim v treh skupinah ogledali rove ter v temi degustirali »konjičana«. Pozno popoldne smo se odpeljali nazaj proti domu. Malo pred Celjem smo se ustavili še v gostišču Pri medvedu, kjer nas je čakal bograč. Po poznem kosilu smo se kar malce utrujeni odpeljali domov.

Besedilo in foto, Marija Andrejčič

Pobudniki prireditve Andraževca (od leve proti desni Drago Jamnikar, Franci Rebernik in Srečko Rajh).

Pred baziliko v Ogleju

In še v Gradež in Oglej

Ogledali smo si ju tri tedne kasneje, ko je Sekcija upokojenih članov SVIZ Novo mesto pripravila jesensko ekskurzijo v Italijo. S sodobnim turističnim enonadstropnim avtobusom se nas je kar 75 članov zjutraj odpeljalo iz deževnega Novega mesta.

Toda vreme se je kmalu spremenilo in mestoma nas je spremljalo celo sonce. V Razdrtem nas je počakal vodnik Boštjan, ki nam je veliko zanimivega povedal o ljudeh in zemlji tako na italijanski kot na slovenski strani dežele. Pot nas je vodila skozi Vipavsko dolino do meje z Italijo, kjer smo se sprehodili ob izviri reke Timave. Po krajšem postanku za malico in kavico smo pot nadaljevali v Gradež. To je slikovito mesto ob morju, nekdanje prvo pristanišče pred vstopom ladij v Oglej. Tu je tudi sedež oglejskih škofov in patriarhov, rimski ostanki, nekdanja avstrijska riviera, ki danes nadaljuje turistično zgodbo. Zadnji naš obisk na italijanski strani je bilo mesto Oglej, ki je bilo najpomembnejše mesto v času rimskega imperija na tem območju. Podrobno smo si ogledali tukajšnjo baziliko in enega največjih antičnih mozaikov. Po vseh teh ogledih smo se pozno popoldne vračali v Slovenijo, kjer nam je vodič veliko lepega in zanimivega povedal o našem Krasu in Kraševcih. V vasi Lipa nas je čakala kočera na osmici. Sledila je še zabava z živo glasbo, zvečer pa povratek domov. Izlet je bil res nepozaben in enkrat.

Besedilo in foto, Marija Andrejčič

Predsednik DU Milan Markočič

namenski dnevni center aktivnosti, ki je prerasel v medgeneracijsko središče, kjer od pomladi do pozne jeseni potekajo koncerti, literarna srečanja, pogovori z zanimivimi osebami, in kar je najbolj zanimivo, ta prostor ne sameva, ampak je postal dnevno stičišče treh generacij. Ko upokojenci vržejo partijo briškule ali taroka, »none« pa se pomenkujejo o prostovoljstvu, se šolarji gugajo, plezajo in zganjajo otroške vragolije pod budnim očesom starejših. Z ravnateljico OŠ se je uspel dogovoriti, da višek obrokov njihove prostovoljke dnevno prevzamejo v šolski kuhinji in jo odnesejo tistim, ki si težko privoščijo svež, dnevni topel obrok. Deset prostovoljk je v kraju, ki redno hodijo na izpopolnjevanja in izobraževanja in nanje je upravičeno ponosen, tako kot na program Starejši za starejše, ki v kraju in celotnem obalnem področju diha z blagodejno morskjo sapo. Najbolj zanimivo pa je, da Škofije niso imele zdravstvene ambulante. Do nedavnega ne! Njegova hčerka, pravnica po poklicu, mu je pomagala sestaviti projekt za MO Koper, ki so ga nato poslali na Ministrstvo za zdravje, ki ga je odobrilo. Prenovili so staro hiško, jo posodobili po vseh standardih, ki veljajo za to dejavnost, in zdaj jim ni več potrebno voziti se v deset km oddaljen Koper. Vrednost investicije je bila 140.000 evrov! Tudi to, da so v celoti prenovili hišo svoji članici, ki v njej ni imela nič, razen postelje in omare, pove tako, mimogrede, kot da je to nekaj, s čemer se ne bi smeli hvaliti. Ker pozna mnoge ljudi, je zbral mizarje, gradbince, pleskarje, električarje in prenovili so njeno razpadajočo hišo v sodoben dom s kopalnico in toaletnimi prostori! Tako zagnan je njihov predsednik Milan Markočič. Kaže, da mu ne bodo dovolili, da bi spregel vejati ... V kulturnem programu so nastopili učenci OŠ Oskarja Kovačiča, društvo ljubiteljev harmonike (orkester iz Izole), folklorna skupina Oljke iz Hrvatčin in kvartet Cantadore.

V pozdravu je predsednik DU Milan Markočič pozdravil vse člane DU (mimogrede, malo nad 250 jih je včlanjenih, v dvorani pa jih je sedelo več kot 200), poslanko DZ Tamaro Kozlovič, podžupanja MO Koper Jasno Softič (ki je predsedniku izročila plaketo MO Koper), predsednika sveta KS Škofije Matjaža Čoka in predstavnika ZDUS, Črta Kanonija, ki je po pozdravu prisotnih v imenu vodstva Zveze izročil predsedniku Markočiču malo plaketo ZDUS.

Najzaslužnejšim članom pa je ob koncu prireditve predsednik Markočič izročil tudi društvene zahvale in priznanja za požrtvovalno delo. Prejeli so jih: KS Škofije, OŠ Oskarja Kovačiča iz Škofij, Kulturno društvo Istrski grmič, KO Rdečega križa, KO ZZB NOV iz Škofij, predsednici DU Škofije iz preteklih mandatov in Vera Vezovnik, nekdanja ravnateljica šole.

Lično pripravljeno švedsko mizo, ki se je šibila pod bogato ponudbo istrskih dobrot in mediteranske hrane, je prispevala Srednja šola za gostinstvo in turizem iz Izole, cvetlične aranžmaje za mize in odrsko sceno pa je prispevala Cvetličarna Deborah iz Škofij.

Besedilo in foto, ČK

JUŽNA
PRIMORSKA

DU Škofije praznujejo 40 let

Škofije so vasica, ki leži tik pred mejnim prehodom z Republiko Italijo. Mejni prehod poznamo skorajda vsi, kraja pa niti ne v taki meri, da bi vedeli povedati, ali sploh ima svojo cerkev, trgovino, kavarno, ali pa svoje društvo upokojencev.

Škofije vse to imajo in precej večji kraji bi se lahko zgledovali po tem obmejnem kraju, kaj vse so postorili za starejše v nekaj zadnjih letih. Duša in motor upokojencev v Škofijah je **Milan Markočič**, ki z lastnim zgledom zagnanega in marljivega vinarja in vinogradnika vodi društvo že dvanajsto leto. No, in včeraj so v polni dvorani Hermana Pečariča v stavbi KS Škofije obeležili 40-letnico svojega delovanja. Že pred leti so na njegovo pobudo, na začetku drugega mandata, upokojenci stopili skupaj in prenovili zapuščeno balinišče v lep, več-

O nepovabljeni gostji

V okviru tedna starejših občanov smo pod okriljem Društva upokojencev Jagodje-Dobrava organizirali okroglo mizo, pravzaprav pravokotno omizje, v hotelu Delfin, in sicer na tematiko demence.

Kratek pogled na to bolezen nam je podala zdravnica družinske medicine **dr. Tatjana Cvetko**, ki je tudi predsednica društva za pomoč pri demenci Primorske Spominčice. Poudarila je, da je to bolezen, ki pride potihoma, počasi, tako da je sprva neprepoznava, kasneje pa je že pozno za zdravljenje. Demenca je posledica različnih bolezni, največkrat neopaznih kapi, pa tudi visokega pritiska, holesterola, slabo delujoče ščitnice in vseh kroničnih obolenj, ki slabšajo pretok krvi do možganov. Poznamo pravzaprav štiri vrste demence, med njimi je najbolj poznana Alzheimerjeva, pri kateri danes tudi najlažje predvidevamo potek bolezni. Zdravnica je dala veliko koristnih napotkov, kako živeti z demenco osebo, kako organizirati življenje bolniku in kako organizirati svoje življenje ob takem bolniku, kje in kdo nam lahko nudi pomoč, predvsem pa je poudarila, kako pomembna je za bolnike tudi glasba in petje. Kot uvod v predavanje smo namreč poslušali **kitarista skupine Stare strune** iz društva Morje, ki sta malo dvignila razpoloženje vseh sodelujočih s svojim petjem in igranjem, zdravnica pa je ob tem razložila, kako demenci sprejemajo glasbo in petje. Pogostokrat kot mali otroci, ki smo jih uspavali s petjem uspavank. Žal je genetika zelo prisotna, saj je velika verjetnost, da boš imel demenco, v kolikor so jo imeli tvoji starši. Velja, da se ji lahko izogneš le z zdravim načinom življenja, ki ga mnogi promovirajo. Bo držalo, da

prekomerna teža, pitje alkohola, kajenje, nespečnost, tudi nezdravljena depresija le pripomorejo k kisanju možganov in s tem k demenčnim stanjem. Nič novega, kajne?

Poskusimo upoštevati vsaj del nasvetov o zdravem življenju, ki jih slišimo v zdravniških ordinacijah ali pa od naših starejših doma.

Besedilo in foto, Jožica R.

SEVERNA PRIMORSKA

DU Branik na izletu

DU Branik je sredi oktobra v sodelovanju s TA Sonček organiziralo dvodnevni izlet pri zahodnih sosedih z ogledi Bologne, Riminija in San Marina. Nekaj pred peto uro zjutraj smo se dobro razpoloženi zbrali na avtobusni postaji v Braniku, kjer nas je že čakala vodnica

Urška in šoferja Robi in Borut. Vožnja z udobnim turističnim avtobusom nas je vodila do Vrtojbe, kjer sta vstopili še ostali udeleženci izleta. Vse zbrane na avtobusu je nagovoril predsednik društva, vodnica Urška in šofer Robert z željo po čim boljšem počutju na izletu. Vožnjo smo nadaljevali po Italiji mimo Benetk do Bologne, ki slovi po svoji odlični kuhinji, po opečnatih zgradbah in številnih prireditvah. Po prihodu je sledil ogled univerzitetnega mesta. Sprehodili smo se po Trgu Maggiore, Neptunovem trgu s srednjeveško palačo Comunale in Neptunovim vodnjakom ter si nazadnje ogledali še baziliko San Petronio. Po želji se je lahko vsak v prostem terminu povzpел na poševni stolp Torre degli Asinelli ali si ogledal Nacionalno pinakoteko, ki hrani zbirko umetnin italijanskih mojstrov. Po skoraj treh urah ogleda je ostalo še dovolj časa za osvežitev, posedanje na sončni terasi, kosilo, srkanje aperitiva in ogledovanje vabljivih izložbenih oken in nakupovanje. Ponovno smo se zbrali na avtobusni postaji in vožnjo nadaljevali do Jadranske riviere - Rimini. Nastanili smo se v hotelu Fedora Rimini. Prosti čas do večerje smo izkoristili za sprehod po mestu, po peščeni morski obali Riminija, ogledu trgovin, nakupih in kavici. Sledila je odlična večerja v restavraciji hotela, krajše druženje in zaslužen nočni počitek. Naslednji dan nas je pričakalo prijetno oblačno vreme. Po obilnem zajtrku smo se popeljali skozi Rimini in pot nadaljevali do samostojne republike San Marino. Sprehodili smo se po slikovitih uličicah trdnjave in nato nadaljevali z ogledom Bazilike Sv. Marina. Po skupnem ogledu je lahko vsak posameznik po želji izkoristil prosti čas za sprehod, kosilo, posedanju pred lokali in pitju kave. Ob dogovorjeni uri smo se zbrali pri avtobusu in se odpravili proti domu s krajšima postanoma. Pod odličnimi vtisi in ob odlično organiziranem izletu, lepem vremenu, dobri družbi, nepozabnih doživetij in sproščujočih trenutkov ter lepimi spomini smo se še enkrat zahvalili vodnici Urški za odlično voden izlet in obema šoferjema za sproščujočo vožnjo.

Besedilo in foto, Nevenka Rojc

Pred znamenitostjo San Marina.

Primorski upokojenci so se srečali v Solkanu

V petkovem jutru, ko so se oblaki vlekli čez nebo od skalnatih vrhov nad našimi alpskimi in Soško dolino, preko dežele „rajskomile“, kot je Vipavsko dolino imenoval Simon Gregorčič, preko gozdov, čez kraške planote in vrtače, Brkinov in Notranjske do morske obale, smo se primorski upokojenci zbirali v Solkanu. Zahtevno organizacijo tokratnega srečanja je prevzela Pokrajinska zveza društev upokojencev Severno-primorske.

Upokojenci z vse Primorske smo se počasi zbirali ne kotalkališču. Že ob prihodu smo se ogreli s kavo ali čajem in okusili sočen jabolčni zavitek. K dobremu vzdušju je prispevala živahna glasba in čas do začetka kulturnega programa je hitro mineval s srečanji, prijateljskimi stiski rok in klepetu. Po uvodnih pesmih združenih ženskih zborov Večernica in Soča nas je pozdravil župan Mestne občine Nova Gorica, gospod Samo Turel. V nekaj stavkih nam je predstavil to obsežno občino in nas povabil, da si ogledamo zanimivosti. Nato sta nas nagovorila predsednika obeh pokrajinskih zvez: predsednik Severno-primorske PZDU, gospod Zlatko Martin Marušič, in predsednik Južno-primorske PZDU, gospod Evgen Primožič. Prav spodbudno so zvenele tudi besede glavne govornice, gostje, predsednice Zveze društev upokojencev Slovenije, gospe Zdenke Jan.

Med nagovori so nastopile plesalke Univerze za tretje življenjsko obdobje Nova Gorica UNITRI. Zaplesale so lastno koreografijo s klasičnim plesom in poskočnim hiphopom.

Predstavile so se tudi plesalke v mavrični paleti oblačil in s prošnjimi tančicami, ki so ob zvokih tambutina in bobnov izvajale gibe orientalskih plesov in ritualov starodavnega Egipta. Za medgeneracijsko obarvanost srečanja sta poskrbeli mladi članici Športnega twirling kluba Deskle, ki sta spretno vrteli in lovili svoji kovinski palici. Twirling je umetnost, ki vključuje spretno manipulacijo kovinske palice in lahkotne gibe telesa. Dekleti sta vajo izvedli zelo usklajeno. V kulturnem programu smo se spomnili tudi 180-letnice rojstva goriškega slavčka, Simona Gregorčiča. Program smo zaključili „po primorsko“ – z našo himno Vstajenje Primorske. Sledilo je kosilo, ki so ga ob našem strpnem razvrščanju kuharji hitro razdelili. Topla jota s klobaso nas je ogrela. Še bolj pa nas je ogrela živa glasba in pesmi; Petra in Matej, odlična „muzikantarja“ v plemenitem pomenu besede, ste nas vabila, da smo druženje nadaljevali s plesom in v odličnem razpoloženju. Niti hladno vreme niti temni nevihtni oblaki nas niso motili. Veseli zvoki so nad Solkan in Novo Gorico dokazovali, da smo upokojenci radoživi, da se znamo veseliti in da:

„Za nas velja, na bodočnost gledamo kot na čas vsega lepega, čas ustvarjanja, čas lepote bivanja, čas prijateljstva, in predvsem čas zase in svoje bližnje.“

Alenka Bizjak Nusdolfer

KOROŠKA

Delovno in veselo v Podgorju pri Slovenj Gradcu

V Podgorju pri Slovenj Gradcu se je v zadnjih dneh novembra zbralo preko 100 prostovoljcev - koordinatorjev, ki skrbijo za izvajanje programa Starejši za starejše na območju Koroške PZDU. Med povabljenimi gosti so bili tudi predsednica ZDUS, Zdenka Jan, podpredsednik ZDUS, Željko Kljajić, predsednica KPZDU, Alma Kočnik, podžupan MO Slovenj Gradec, Dr. Peter Pungartnik in predsedniki koroških društev upokojencev.

Predsedničine navzočnosti so bili vsi iskreno veseli

Organizatorica srečanja, mag. Ivanka Mori, pokrajinska koordinatorica programa, je na srečanje povabila vse prostovoljce, ki pomagajo starejšim na svojih območjih. Koroška DU so v programu že od leta 2005, ko sta pričela z uresničevanjem zavez programa DU Ravne na Koroškem in DU Prevalje. Do danes je v program vključenih devet društev, v zadnjem letu pa se je programu pridružilo še DU Kapla-Ožbalt, prihodnje leto pa bo k programu pristopilo tudi DU Slovenj Gradec, saj je predsednik tega društva dr. Peter Pungartnik na srečanju predstavil razloge za pristop in se hkrati zahvalil vsem prostovoljcem za njihov human in srčen odnos do starejših. Koroški koordinatorji so opozorili na težavnost terena, velike razdalje, osamljenost, potrebe po prevozih starejših na različne lokacije in vse več vprašanj s področja pravne pomoči starejšim. Predsednica ZDUS, Zdenka Jan, ki je zbranim predstavila aktivnosti ZDUS na področju omenjenega programa, e-oskrbe, športa, socialnega varstva in zdravstva, nenazadnje tudi dolgotrajne oskrbe, se je ob zaključku srečanja vsem prostovoljcem zahvalila za njihovo humano pomoč starejšim in vse oblike pomoči starejšim občanom, ki jih nudijo naši prostovoljci. V strokovnem delu je mag. Lea Rebernik iz Centra za krepitev zdravja ZD Dravograd predstavila odlično sodelovanja med centrom in DU Dravograd, za zaključek srečanja pa so stopile na oder še pevke in pevec skupine Bica Bend, ki so poskrbeli za petje, smeh, zabavo in seveda dobro voljo še v pozne popoldanske ure.

Besedilo in foto, Željko Kljajić

POMURJE

70 let DU Sveti Jurij ob Ščavnici

Praznovanja so neločljiva sestavina družbenega življenja, zato so bila in so svojevrstna oblika uravnavanja človekovega odnosa do dela, do narave, do družbene skupnosti, v kateri živi. Praznovanja so pomemben dejavnik utrjevanja skupnosti, ker prek doživetij vnašajo v ljudi določene vrednote, cilje in pravila družbenega življenja, ter hkrati pomenijo vir za javno potrjevanje posameznika, za preizkušanje njegove povezanosti s skupnostjo.

70 let delovanja društva, 70 let druženja ljudi, ki preživljajo jesen življenja s ciljem nudenja medsebojne pomoči, prebujanja zavesti, da nismo sami, in potrditve, da je ta svet, v katerega smo vložili svojo mladost in moči, tudi naš, in nam dolguje človeka vredno življenje v letih, ko nam pojenjujejo moči. Med pobudniki za ustanovitev društva in člani, ki so v kasnejših letih za njimi prevzemali obveznosti pri vodenju društva, je bilo značilno, da so bili to ljudje, ki jim ni bilo žal časa in skrbi za sočloveka. Obstati 70 let je hvalevredno in pomembno za društvo, ki deluje v skrbi za družabnost in sobivanje ljudi na jesen življenja.

DU Sveti Jurij ob Ščavnici je bilo na pobudo ga. Lojzke Kocmut iz Vidma ustanovljeno 3. januarja 1954. Na dan ustanovitve je društvo štelo 84 članov (danes 285), prvi predsednik pa je bil Jožef Kolbl iz Ženika. V vseh teh letih so se za daljše ali krajše časovno obdobje zvrstili naslednji predsedniki: Jožef Čuš iz Sovjaka, Jakob Kolbl iz Okoslavec, Anton Ajlec iz Vidma, Martin Žalik iz Kupetinec, Ferenc Drago iz Vidma, Marjan Korelc iz Kupetinec. Od leta 2018 pa vodim DU Slavko Mihalič iz Slaptinec.

Društvo je pričelo delovati v prostorih OŠ, nato v prostorih krajevne skupnosti, z ustanovitvijo občine pa so se izboljšali tudi prostorski pogoji, saj se je društvo leta 2003 preselilo v prostore bivše policijske postaje nad gasilskim domom. Po otvoritvi KUSA se je društvo preselilo tja, kar je bilo dostopnejše za starejše ljudi. Danes imamo svoje prostore v pritličju stare občine. Prostorski pogoji so se tekom let izboljševali in so sedaj na zavidljivi ravni, kar gre zahvala naši občini. V zadnjih letih je naš vsakoletni načrt dela: občni zbor, dva izleta, piknik, samostojni koncert MPZ Jakob Šešerko, Martinovanje ali pa zaključek leta. Vsem članom ob njihovih okroglih jubilejih 70, 80, 90 let ali več pošljemo čestitko, ob koncu leta pa s skrom-

nim darilom obiščemo naše člane, ki se ne morejo udeleževati naših aktivnosti.

DU je leta 1996 ustanovilo tudi svoj pevski zbor, ki je takrat štel 18 pevcev in pevk. Pevski zbor deluje še danes. Člani zbora si želimo povečati število pevcev, zato vabimo vse, ki radi prepevate, da se nam pridružite. Pridite v našo družbo in videli boste, kakšno razkošje predstavlja pesem za človeško dušo. Nastopamo na medobčinskih revijah pevskih zborov, na srečanju upokojenskih pevskih zborov Pomurja, predvsem pa na naših družabnih dogodkih, kot je občni zbor, martinovanje ali zaključek leta.

Ob 70-letnici delovanja društva je moja iskrena želja, da bi vsi vpleteni v naslednjih desetletjih uspešno nadaljevali društveno dejavnost na trdnih temeljih, zgrajenih v preteklih desetletjih, ter zgledih članov, ki so v te temelje vgradili del sebe in srčno dobroto do sočloveka, ki jo je v jeseni življenja še vsak kako potreben in da nemočnim ponudimo roko, ki izžareva ljubezen in dobroto.

Besedilo in foto, Slavko Mihalič

40 let Društva upokojencev Černelavci

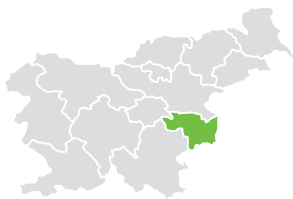
V zadnjem tednu oktobra je Društvo upokojencev Černelavci s svečano prireditvijo praznovalo 40. obletnico svojega delovanja. Društvo združuje upokojence iz Černelavcev, Kupšincev, Polane in Veščice, ob jubileju pa je gostilo številne člane in goste.

Dogodek je otvoril predsednik Društva upokojencev Černelavci, Jože Puhar. Med pozdravnimi nagovori je podžupan **Timi Gomboc** predsedniku DUČ-a predal priznanje ob 40-letnici, predsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev, Milan Osterc, pa je društvu podelil plaketo v znak zahvale za njihov dolgoletni prispevek. Zbrane je nagovorila tudi predsednica Društva upokojencev Slivnica, Zdenka Bevc Škof, ki je poudarila že 21-letno prijateljsko sodelovanje med društvoma. Praznovanje je bilo obogateno s kulturnim programom. Nastopili so člani mešanega pevskega zbora iz Černelavcev, ki pod vodstvom zborovodkinje Marjane Škrilec že 22 let prepevajo na številnih prireditvah doma in v širši okolici. Poseben pečat je dogodku dodala mlada violinistka **Mila Kuhar** iz Veščice, ki je s svojim dvakratnim nastopom očarala občinstvo. Na oder je stopila tudi otroška skupina Sonček pod mentorstvom Mateje in Petre, ki je s svojim nastopom nasmejela in razveselila vse prisotne. Tajnica Društva upokojencev Černelavci je zbrane seznanila z dejavnostmi društva, medtem ko so se prisotni zabavali ob humoriističnem skeču »Kandidatura za pomembno mesto«, v izvedbi Mije Roudi in Edvarda Jakšiča. Prijetno druženje se je nadaljevalo ob pogostitvi, za katero so članice društva pripravile domače pecivo.

Po Sobotainfo.com, priredil Milan Osterc

Utrinek s slovesnega dogodka

POSAVJE

Srečanje Posavskih upokojencev

»Čisto tiho in skrivaj je prišla v naš kraj ...« PZDU Posavje je pripravila 14. tradicionalno srečanje VESELA JESEN. Na vabilo, da s kratkim kulturnim programom predstavijo svoje društvo upokojencev, se je odzvalo 11 društev, ki so pripravili bogat in raznolik program, ki so ga pred polno dvorano obiskovalcev prireditve v senovskem kulturnem domu predstavili z velikim žarom in vnemo.

Kakor se tiho in skrivaj vsako leto v naravo prikrade jesen, se tudi brez posebne najave vsakemu od nas, ki ima srečo to dočakati in doživeti, prikrade jesen njegovega življenja. Da bi bila vesela, si želimo vsi, zato ni čudno, da smo na PZDU Posavje že pred 14 leti izbrali tak naslov druženja in se ga tradicionalno oklepamo še naprej.

Prireditve Vesela jesen je vsako leto v drugem kraju. Letos je ta čast pripadla Senovčanom, ki smo bili gostitelji drugič po 12 letih. Trudili smo se, da bi pripravili dogodek, ki bo vesel in bo prikazal jesen življenja. Gledalci so ob koncu povedali, da nam je uspelo. Posebno svečano noto smo začutili, ker se nam je pridružil, nas nagovoril in z nami vztrajal vse do konca 90-minutne kulturne prireditve župan Mestne občine Krško, Janez Kerin, ki je z izbranimi besedami poudaril pomen kreativnega tretjega življenjskega obdobja in izrazil spoštovanje do vseh generacij kulturnih ustvarjalcev, kamor se, kot amaterski igralec, uvršča tudi sam. Hvaležni smo mu za pozornost. Prav tako imenitno sta nas nagovorila predsednik PZDU Posavje, Jožef Žnidarič, in predsednik senovskega društva upokojencev, Franci Brinovar. Dogodek smo nekoliko medgeneracijsko obarvali, saj se zavedamo, da je višja kakovost življenja v starostni raznolikosti. Pri tem so nam pomagale mlade folkloristke iz OŠ Senovo.

Dodatna sladka popestritev dogodka: Senovo je pred dvema dnevoma praznovalo 90-letnico Čebelarke družine Senovo-Brestanica, zato smo prosili člane, da so pripravili predstavitev pred šolo tudi za vse udeležence, ki jih je to zanimalo, in tudi kulturni program na odru smo z rahlo zamudo začeli s Slakovim Čebelarjem, ki sta ga odpeli Ajda in Ema Imperl. Cela dvorana jima je pritegnila in vzdušje je bilo takoj veselo in sproščeno.

Moderatorica in povezovalka programa, Vlasta Moškon, je najavila vsako skupino, ki je v nadaljevanju predstavila svojo dejavnost v 7-10 minutnem nastopu in ... bila je paša za dušo in oči. Predstavnikom vseh nastopajočih sta se s priznanjem in vrtnico zahvalila Predsednik PZDU Posavje, Jožef Žnidarič, in predsednica Komisije za kulturo PZDU, Milica Siter.

Vsi nastopajoči so se še veselo družili v avli Doma XIV. divizije, kjer so članice in prostovoljke DU Senovo pripravile lično in bogato bero dobrot, ki so jih društva prinesla s seboj, kakor je vsako leto dogovorjeno. Poskušali so tudi medene dobrote pri čebeljem paviljonu in nazdravili Veseli jeseni 2024. Z zadovoljstvom smo se ozrli na opravljeno delo, saj so skupine pokazale veliko pestrega in raznolikega znanja, predvsem pa zavzetost negovanja slovenske kulturne zapuščine. Hvala in čestitke vsem sodelujočim! V mislih smo že snovali prireditev, ki bo čez leto osorej v organizaciji DU Radeče. Hvala vsem, ki ste pomagali pri pripravi in izvedbi današnjega srečanja: ravnatelju OŠ Senovo, učenkam folklorne skupine in mentorici Heleni Fakin, Vladu Grahovcu in Čebelarški družini Senovo-Brestanica, Turističnemu društvu Senovo, Luciji Golob - članici Gledališke skupine Senovo, pevkama Ajdi in Emi, tehniku Nejcju in vsem dobrim ljudem, ki ste kakorkoli doprinesli k lepemu popoldnevu, ki se je ob razhodu že prevešal v večer. In čisto tiho in skrivaj bo prišla tudi drugo leto – Vesela jesen – držimo pesti, da jo dočakamo, se srečamo in se poveselimo. Na snidenje!

Boža Ojsteršek, foto Manja Seher

Sevniški upokojenci v barviti jeseni

Lepo jesen člani in članice Društva upokojencev Sevnica bogatimo z raznolikimi dejavnostmi: 10. oktobra smo se odpravili na izlet v neznano, Rokodelska skupina Marjetice pa je v Knjižnici Sevnica razstavljala dela spretnih in pridnih rok pod naslovom Starejši ustvarjajo. Dve prireditvi pa še posebej izstopata:

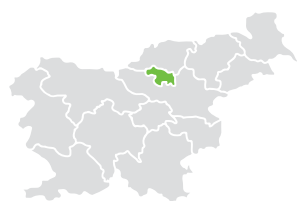
Pokrajinska zveza društev upokojencev Posavje je 14. oktobra 2024 pripravila tradicionalno srečanje Vesela jesen na Senovem. Sodelovalo je enajst društev in Društvo upokojencev Sevnica sta zastopali dve skupini: Folklorna skupina Spomin in Mešani pevski zbor Srebrni glas. Po kulturni prireditvi je sledilo veselo druženje.

V Gostišču Dolinšek na Vrhu pri Boštanju se je 17. oktobra 2024 ob enajsti uri zbralo 54 jubilarantov, ki so v tem letu dopolnili 70, 80, 90 let in več. Skupaj s spremljevalci in organizatorji so na dogodku sodelovali 104 udeleženci. Zbranim je zapel tri pesmi Mešani pevski zbor Srebrni glas, ki se je oglasil tudi kasneje na

druženju. S svojimi hudomušnimi verzi sta nas nasmejali **Štefka Vidrih** in Zdravka Brečko, vse skupaj pa je spretno povezovala Martina Tina Žnidaršič. Lepe želje so slavljencem izrekli: predsednica Društva, Ana Jelanič, predsednik Pokrajinske zveze društev upokoencev Posavje, Jože Žnidarič, in sevniški župan, Srečko Ocvirk. Slavljenci so nam lahko za zgled vzdržljivosti in vsi jim želimo še veliko dobrega. Osebe Gostišča Dolinšek se je izkazalo z okusnim kosilom in ob dobri kapljici so še dolgo tekli tudi sproščeni pogovori. V novembru in decembru nas čaka še veliko zanimivega: literarni večer (7. 11. ob 18.00 v Knjižnici Sevnica), nastop Folklorne skupine Spomin (23. 11. ob 17.00 v Kulturni dvorani Sevnica), nekateri bodo letovali v Hotelu Delfin v Izoli (20. do 25. 11.), aktivni bodo pikadisti ... Ne smemo se pozabiti pravočasno prijaviti, tudi že za izlet v Varaždin, 19. 12., in ponovno srečanje v Hotelu Ajdovec, 3. 1. 2025. **Naj nam bo barvita jesen!**

Besedilo in foto Romana Ivačič

ŠALEŠKA

Srečanje šaleških upokoencev

V velenjski Rdeči dvorani je potekalo tradicionalno srečanje članstva ŠPZDU, srečanje zlato, diamantno in platinasto poročenih parov, združeno s praznovanjem 40. obletnice delovanja ŠPZDU. Srečanja se je udeležilo preko 460 članov DU in KU, ki delujejo v okviru ŠPZDU. Slavnostnega dela srečanja pa se je udeležilo 63 jubilarov, zlato, diamantno in platinasto poročenih parov.

Na srečanju so bili prisotni župan MOV, g. Peter Dermol, župan občine Šoštanj, g. Boris Goličnik in župan občine Šmartno ob Paki, g. Janko Kopusar. Srečanja se je s strani ZDUS udeležil podpredsednik g. Željko Kljajič, prisotna pa sta bila tudi gosta iz hotela Delfin, direktor g. Miloš Milosavljevič in ga. Daša Ždrnja. V kulturnem delu srečanja so nastopili Pihalni orkester UNI 3, učenci Glasbene šole Velenje, Lovski pevski zbor LD Škale in DU Škale ter instrumentalna skupina Vingosi. Program sta čudovito povezovala Renata in Stojan Knez. Osrednji govornik na srečanju je bil predsednik ŠPZDU, g. Franc Vedenik, ki je v svojem govoru izpostavil, da si upokojenci želimo primernejše mesto v sodobni družbi ter da si želimo še nadalje z življenjskimi izkušnjami so-

oblikovati našo skupno prihodnost. Svoj prispevek so dodali tudi vsi trije župani, ki so izpostavili dobro sodelovanje z društvi in pokrajinsko zvezo. Direktor hotela Delfin pa se je zahvalil upokoencem za dolgoletno zvestobo hotelu. Prisotne je nagovoril tudi podpredsednik ZDUS, g. Željko Kljajič, ki je predsedniku ŠPZDU izročil Malo plaketo ZDUS za 40 let delovanja pokrajinske zveze. V slavnostnem delu srečanja so se vsi jubilarji fotografirali skupaj s predsednikom matičnega društva, županom in predsednikom ŠPZDU. Vsem nevestam so bili podarjeni čudoviti šopki, ki jih je izdelala cvetličarka Mateja Iršič, ženini pa so prejeli svečano listino in protokolarno darilo. Sledilo je skupinsko fotografiranje, na kraju pa so jubilarji pod vodstvom predsednika ŠPZDU zaplesali poročni ples. Vsi jubilarji so tudi prejeli priložnostna darila, izdelana s strani rokodelke Marije Bahun. Na srečanju smo tudi razglasili rezultate pokrajinskih športnih iger ter trem najboljšim društvom podelili tudi pokale. Letošnje srečanje je odlično organiziral organizacijski odbor v sestavi: Milan Tepej, Franc Vedenik, Zofija Šuligoj in Dušan Jeriha. Za gostinski del je prav tako odlično poskrbelo Gostinstvo Gorenje. Srečanje se je zaključilo pozno popoldan na splošno zadovoljstvo vseh prisotnih ob zvokih Vingosov s plesom in pesmijo in z željo, da se takšna srečanja prirejajo tudi v bodoče.

Besedilo in foto, ŠPZDU

Slavnostna akademija ob 50-letnici DU Šmartno ob Paki

To, izredno aktivno društvo upokoencev Šaleške PZDU je sredi oktobra obeležilo petdeset let svojega delovanja, ki se ga je udeležilo tudi pokrajinsko vodstvo in predsednica ZDUS, Zdenka Jan. Prireditelj, ki je potekala v Kulturnem domu Šmartno ob Paki, se je odvijala v duhu generacijskega in medgeneracijskega druženja ne le na odru, pač pa tudi v zakulisju oz. prostoru, ki je namenjeno za družabnejši del.

Med povabljenimi gosti je bila že omenjena predsednica ZDUS, Zdenka Jan, pa župan Janko Kopusar in seveda predsednik ŠPZDU, Franc Vedenik. Za vsebinsko bogat program sta poskrbeli Minka Bubik in Mija Žerjav, nastopili pa so:

Pevski zbor Osnovne šole bratov Letonja, kvartet trobil Glasbene šole Fran Korun - Koželjski Velenje, Prijatelji, Stanka Kopusar s predstavitvijo dveh svojih pesmi ter Babice z Zdravkom. Po končani prireditvi je sledilo še družabno srečanje z obeti za še bolj zavzeto delo v prihodnje.

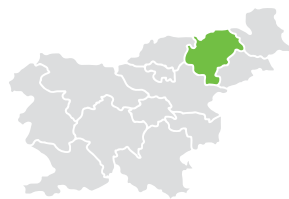
Besedilo in foto, F.V

Predsednica Zdenka Jan v emin predsednik Franc Vedenik sta pred prireditvijo izmenjala poglede na aktualne razmere v PZDU.

ZASAVSKA

ZGORNJE PODRAVJE

V Strunjanu

Naj današnje podoživljanje že tradicionalne rehabilitacije udeležencev v programu Starejši za starejše, ki se izvaja v okviru DU Hrastnik, pričnem z mislijo, da naše knapovsko sonce in srce prežene tudi novembrske oblake in burjo.

Četudi smo v Strunjanu preživeli dneve od 2. do 7. 11. 2024, nas je od jutra do večera spremljalo lepo sončno vreme, ki nam je skupaj z jutranjimi vajami ob morju in prijetnimi organiziranimi nordijskimi pohodi ob morju, solinah, oljkah in borovcih poživilo telo in poskrbelo, da bomo lažje kljubovali zimi. Kot že nekaj let, so se naše priprave na razvajanje v hotelu Svoboda pričele že ob lanskoletnem vračanju domov, da se lahko preko leta počasi pripravljamo, pogovorimo o morebitnih željah, sostanovalcih, temah, delavnicah in izletih, ki si jih želimo. In že pride čas za pakiranje kovčkov in zbiranjem na postaji, da nas naši gostitelji popeljejo v objem morja, soli, sonca in nadvse prijaznih dam Edine in naše Klavdije, ki vedno tako lepo skrbita za naše dobro počutje. In ker je leto mimo kot blisk, si kar zabeležite datum 2. 11. 2025.

Poleg plavanja v bazenih z ogrevano morskovo vodo, kopelih in masažah pa si vedno radi ogledamo tudi zanimive kraje v okolici Strunjana. Letos smo se odločili za potepanje s starodobnim ameriškim avtobusom po Marezigah, ki so znane po svoji vinski fontani, najstarejšem vinogradu refoška v Evropi, cerkvi sv. Križa, ki na tem mestu stoji že od 9. stoletja in osupljivim razgledom na morje. Da so domačini pravi domoljubi pa priča impozanten spomenik borcem v središču kraja. Leta 1921 se je tu zgodil »marežganski upor«, ki velja za eno izmed prvih oblik upora proti fašizmu na svetu. Na obisku vinske fontane smo bili prijazno in obilno postreženi z domačim narezkom in kruhom ter lastno izbiro vin. In ker hrabre vedno spremlja tudi sreča, se nam je na potepu pridružila skupina fantov s kitaro in tako se je dan zaključil s pesmijo in plesom. Seveda pa smo si v teh dneh našli tudi čas za obisk znane tržnice v sosednjih Miljah, posedenje na sončku in uživanje v kapučinu, večernem kohanju ob svečah in šampanjcu, potepanju po Piranu in Portorožu ter posedenju po klopcah ob morju, zaupnih in zabavnih pogovorih in prijetnemu druženju. Hvaležna in vesela sem, da svoj prosti čas lahko preživljam z mojimi sokrajani, prijatelji in znanci, predvsem zato, ker znamo tako prijazno in naravno skrbeti drug za drugega, se sprostiti in v danih trenutkih preprosto imeti lepo.

Besedilo in foto, Jerica Laznik

Praznik Občine Lenart

Zgornjepodravska Pokrajinska zveza društev upokojencev Maribor, Društvo upokojencev Lenart in Komisija za tehnično kulturo so v okviru občinskega praznika Lenart pripravili pomemben dogodek – Razstavo ročnih del, ki so jih ustvarile ročnodelske sekcije upokojenskih društev Zgornjepodravske pokrajine. Razstavo so pripravili v Centru Slovenskih goric in je odprta v torek, 29. oktobra in sredo 30. oktobra, med 9. in 17. uro.

Dogodek je eden največjih v regiji, saj na njem sodelujejo rokodelke in rokodelci iz 14 upokojenskih društev. Razstavljeni dela prikazuje širok spekter tradicionalnih ročnih spretnosti, od pletilstva, kvačkanja in vezenja do drugih tehnik, ki odražajo bogato kulturno dediščino starejših generacij. Otvoritve so se udeležili: mag. Janez Kramberger, župan Občine Lenart, Zdenka Jan, predsednica Zveze društev upokojencev Slovenije, podpredsednika ZDUS, Stanko Kranvogel in Željko Kljajić, Zdenka Bevc Škof, predsednica Komisije za tehnično kulturo na ZDUS, Franc Slavinec, predsednik Zgornjepodravske Pokrajinske zveze društev upokojencev Maribor, Viljem Šetar, predsednik komisije za tehnično kulturo pri ZPZDU Maribor, Milan Hlevnjak, predsednik ZDU Slovenskih goric, ter Breda Čeh Ambruš, vodja sekcije za ročna dela pri DU Lenart. Razstava je omogočila vpogled v različne ročne izdelke iz platna, papirja in drugih materialov, ki dokazujejo, kaj vse je mogoče ustvariti z nekaj truda, ustvarjalnosti in vztrajnosti. Stanko Cartl, predsednik Društva upokojencev Lenart, se je zahvalil vsem, ki so pomagali pri nastajanju in organizaciji tega dogodka, saj gre za prvo tovrstno prireditev v okviru Pokrajinske zveze, ki privablja tako številne in ugledne goste.

V kulturnem programu so nastopile pevke ljudskih pesmi iz Lenarta in mlad harmonikar, po dogodku pa so si povabljeni gostje ogledali še spominsko sobo generala Rudolfa Maistra, vodič po njej pa je bil naš podpredsednik Stanko Kranvogel, ki je odličen poznavalec življenja Rudolfa Maistra, za konec pa so si ogledali še tradicionalno cimpračo in razgledni stolp v Zavrhu.

Razstava ročnih del je pomemben dogodek, ki prikazuje, kako bogata je dediščina starejših generacij in kako lahko te spretnosti še vedno najdejo svoje mesto v sodobnem življenju.

Željko Kljajić, foto Viljem Šetar

Pozdrav v slovo

Častni gostje so sedli v prvo vrsto

Občinska priznanja DU Hoče – Slivnica za leto 2024

V občini Hoče–Slivnica smo konec septembra praznovali 26. občinski praznik. To je čas medsebojnega sodelovanja in povezovanja. Društva, ki delujejo na območju naše občine, vsako leto pripravijo celo vrsto prireditev, od kulturnih dogodkov, športnih tekmovanj do družabnih srečanj.

V tem času so bile aktivne tudi posamezne sekcije DU Hoče. Kegljarska sekcija je organizirala tekmovanje v kegljanju s kroglo na vrhovi, za ekipe društev upokojencev iz Zgornje podravske regije. Pevsko glasbena skupina Samotarji je sodelovala na tradicionalni občinski reviji pevskih zborov in skupin. Kolesarska sekcija se je odpravila na vožnjo po kolarskih poteh v občini. Člani DU Hoče pa so bili aktivni tudi na drugih dogodkih občinskega praznika.

Delo članov DU Hoče v Občini Hoče–Slivnica v letu 2024 ni ostalo neopaženo. Ob občinskem prazniku se podeljujejo priznanja aktivnim članom in društvom na območju naše občine.

Na proslavi v počastitev 26. občinskega praznika Občine Hoče–Slivnica je bilo podeljeno priznanje župana Danilu Zakrajšku, za aktivnosti v kolesarski sekciji DU Hoče in za aktivno delovanje na drugih področjih v občini. Priznanje župana je prejela tudi Vera Zakrajšek, članica DU Hoče, za aktivno delovanje v slikarski skupini Hoja in kolesarski sekciji DU Hoče. Občinsko priznanje je dobil Nenad Bartol, za dolgoletno prepevanje v zborih KUD Hoče in pomoč pri vodenju rekreacijske sekcije DU Hoče. Bronasti grb občine je pripadel Pevsko glasbeni skupini Samotarji, DU Hoče. Najbolj čislano priznanje Častni občan občine Hoče–Slivnica pa je prejel naš član, Jože Merkuš, za dolgoletno delovanje v ogranih občine od ustanovitve naprej. Dva mandata je bil tudi župan Občine. Med nagrajenci izpostavljamo Ljudske pevce in godce Samotarje, ki delujejo v okviru našega društva.

Bronasti grb je bil podeljen Ljudskim pevcem in godcem Samotarjem, DU Hoče, z naslednjo obrazložitvijo: »Skupina Ljudski godci in pevci Samotarji deluje že 23 let, kot sekcija Društva upokojencev Hoče. Z ljudsko pesmijo ob spremljavi harmonike in preprostih ljudskih glasbil ter z aktualnimi skeči nastopajo na proslavah in raznih drugih prireditvah v domačem kraju in drugje, kamor jih povabijo. V Pliberku v Avstriji vsako leto nastopijo na srečanju slovenskih upokojencev. Imajo tudi več samostojnih koncertov, predvsem na letovanju v hotelu Delfin, v domovih za starejše, udeležujejo se Srečanja ljudskih pevcev in godcev v Hotinji vasi. Skupina je s svojim dolgoletnim delovanjem prepoznavna kot predstavnica Občine Hoče–Slivnica.«

DU Hoče je najštevilnejše društvo v Občini Hoče–Slivnica in aktivno delovanje naših članov na različnih področjih je v občini prepoznavno. Vsem prejemnikom veljajo čestitke za prejeta priznanja z željo, da jim ne zmanjka volje za nove projekte in izzive.

Besedilo in foto, Breda Germ

Srečanje generacij policijskih inšpektorjev

»Ni sedanjosti in ne prihodnosti brez preteklosti in ta preteklost so nekdanji, danes upokojeni inšpektorji milice/policije«, je uvodoma povedal Mirko Ploj na srečanju aktivnih in upokojenih delavcev Sektorja uniformirane policije (SUP) Policijske uprave (PU) Maribor. Srečanje je potekalo v prostorih spominske sobe Roberta Hvalca v Marčičevi ulici v Mariboru, v torek, 22. oktobra 2024. Udeležilo se ga je 30 upokojenih in 20 aktivnih delavcev SUP.

Udeležence srečanja je pozdravil pomočnik direktorja PU Maribor Rafael Viltušnik. Izpostavil je izjemen pomen takšnih osebnih srečanj več generacij iste službe, ki so opravljale enako poslanstvo, a v različnih časovnih obdobjih in različnih varnostnih razmerah.

Vodja sektorja uniformirane policije, Aleš Hanžekovič, je predstavil sedanjo organizacijo in kadrovske zasedenosti SUP. Izpostavil je aktualne varnostne razmere na posameznih področjih dela (varstvo javnega reda in miru, varnosti cestnega prometa, varovanju državne meje in tujcev itd.). Opisal je tudi konkretne naloge tega leta ter varnostno in zaščitno opremo, ki jo uporabljajo policisti za lastno varnost in varnost ljudi. Mirko Ploj, predsednik Kluba upokojenih delavcev MNZ Maribor, je orisal delo inšpektorjev po letu 1970. Nekdanji, danes upokojeni sodelavci, so še kako ponosni na svoje uspešno opravljeno delo. Z največjo stopnjo odgovornosti in največjo mero pripadnosti so opravljali zaupane naloge. Poklic je bil njihov način življenja. Vse so prilagajali potrebam službe, največkrat na račun svojih domačih. A so se tega zavedali šele, ko so se upokojili in dobili vnuke.

V 93. leto starosti je stopil najstarejši še živeči delavec Inšpektorata milice tedanje UJV Maribor Vili Bevk. Več kot deset let svoje aktivne delovne dobe je preživel v Inšpektoratu milice. Najprej v Sektorju stalne službe in zadnja leta v Sektorju za cestni promet. Na aktivna službena leta ohranja zakladnico lepih spominov. Takrat niso bila nič kaj prijazna leta, a je bilo veliko veliko več medsebojnega spoštovanja. Ob upokojitvi 1980. leta si je po tistem zaželel, da bi v pokoju užival vsaj toliko let, kot jih je preživel v uniformi, v tej zahtevni in odgovorni službi. In želja se mu je uresničila, saj je ta želena leta že prekoračil.

Na nekoliko bolj sproščen in zanimiv način je Ploj opisoval svoja prva in vsa naslednja srečanja z inšpektorji milice, vse do leta, ko jih je imel priložnost поблиže spoznati, saj se jim je pridružil in tudi sam postal eden izmed njih. Zbrane je spomnil na čas, ko so mehanične in električne pisalne stroje zamenjali za računalnike.

Čeprav so bile v policiji že številne reorganizacije, pa nikoli ni bila zaznana ideja ali predlog po ukinitvi SUP, kar kaže na nujnost in pomembnost te službe. Skupaj so ugotovili, da so se generacije inšpektorjev ukvarjale s podobno varnostno problematiko. Od problematike ilegalnih migracij, varovanja protestov, varnostno tveganih športnih dogodkov, obravnavanja hujših prometnih nesreč itd. Plojeva generacija si bo najbolj zapomnila izjemnega obsega zelo zahtevnih varnostnih nalog in ukrepov v času obiska papeža v letu 1996 in 1999. Bili so generacija, ki so živeli in delali v dveh državah; najprej v Jugoslaviji in potem v Sloveniji. Seveda so aktivno sodelovali tako v osamosvojitvenih procesih kot osamosvojitveni vojni. Pravijo, da lepi spomini ne bledijo in če že tonejo počasi v pozabo, je bilo tokratno srečanje priložnost, da so jih nekoliko obudili. Preveliko je dogodkov, ki so zaznamovali aktivno delovno dobo nekdanjih sodelavcev, da bi lahko privreli na plano na enem takem srečanju. Zato so pred razhodom že snovali idejo o ponovnem srečanju čez leto ali dve.

Besedilo in foto, Mirko Ploj

Nagrajenci

Leon Dogša, 105 let

6. novembra je gospod Leon Dogša praznoval 105. rojstni dan. V teh dneh so lokalni časopisi veliko pisali o njem, o njegovem življenju, poklicu, spominih. Tako daleč nazaj segajo ti spomini, da so skoraj že pravljici: »... takrat v starih časih je bilo ...«. Vse drugače? Boljše? Slabše?

Dva dneva kasneje smo mu nekdanji »kegljaški« kolegi, skupaj z vodstvom DU Maribor Tabor pripravili druženje v restavraciji Domača hiša na Taboru v Mariboru.

Leon Dogša se je včlanil v Društvo upokojencev Maribor Tabor leta 1985 in se takrat vključil v sekcijo steznega kegljanja, kjer je, še nekaj let nazaj, po stezi pošiljal krogle in podiral keglje.

Na dan srečanja je ves nasmejan in srečen sedel med svojimi športnimi kolegi. Nekateri ga dobro poznajo, nekateri pa so se priključili sekciji, ko je on že prenehal kegljati. Živahno je kramljal z nami, ki smo mu sedeli bliže, ker zaradi slabega sluha ni mogel odgovarjati vsemu omizju, za katerim se je zbralo okoli 15 oseb.

Povedal je, da je za tako dolgo življenje zaslužen predvsem on sam. Skrbel je namreč za to svoje telo in dobro počutje. Ne pije alkohola, ne kadi, predvsem pa se veliko giblje. Še zdaj, ko se ne more več ukvarjati s športi, s katerimi se je prej ukvarjal, smučanje, kegljanje, tek, kolesarjenje ... Zdaj gre le še na sprehod po bližnji okolici svojega doma, dvakrat na dan po pol ure. Pa enkrat tedensko ga kdo odpelje v trgovski center, kjer se dobi s skupino žensk (menda njegovih poklicnih kolegic – frizerk), s katerimi popije kavico in predebatira dogodke, ki so se zgodili in se dogajajo v okolici in po svetu.

Pravi, da se zelo veseli teh srečanj, vendar prehitro minejo in se potem zopet vrne v samoto svojega doma. Pri tem pohvali oba sinova, ki lepo poskrbita za vse, kar potrebuje. S ponosom omeni tudi svoje vnuke in pravnuke, predvsem v zvezi z zdravim načinom življenja, ki jim ga je, o tem je prepričan, on vcepil v zavest. Vsi se

Slavljenec (sedi) v družbi svojih prijateljev

namreč ukvarjajo z različnimi športi in živijo zdravo, kot je živel on. Dneve si krajša tudi s pomočjo računalnika, kjer, zlasti ob večerih, gleda in poslušata opere in operete. Pravi, da ga to prej nikoli ni zanimalo, zdaj pa uživa v lepoti prizorov in glasbe in potem slajše zaspi. Pozimi, ko sneg pobeli Pohorje, kar s svojega doma z daljnogledom opazuje smučarje, kako drsijo po belih strminah. Ob tem si zaželi, da bi lahko tudi sam še stopil na smuč, vendar so, kot pravi, noge že preslabotne za tak podvig.

Potem se ozre po omizju in pove: »Ko se bom jutri zbudil in se spominjal današnjega dne, bom mislil, da sem vse to sanjal.« Ko se razidemo, nam vsem po vrsti toplo stisne roke in se vsakemu posebej zahvali, ker smo mu tako zelo polepšali in popestrili dan. Z veliko hvaležnostjo, da smo se lahko družili z njim in smo lahko bili deležni njegovih poučnih in koristnih nasvetov za zdravo in dolgo življenje, smo ga pospremili v sončen novembrski dan. Hvala gospod Leon in še veliko lepih in zdravih dni, mesecev, let!

Jožefa Prah, foto Vili Šetar

Lepih trenutkov se je vredno spominjati

Marija Rakuša iz Moškanjcev, v občini Gorišnica, je v mesecu septembru praznovala okroglo obletnico, stoti rojstni dan! V počastitev stotega rojstnega dne gospe Marije sta župan Občine Gorišnica, Borut Kolar, in predsednik Društva upokojencev Gorišnica, Vili Horvat, s članicami društva obiskala slavljenko.

Izjemno nas je razveselilo dejstvo, da se gospa Marija še drži po konci, ter da ji zdravje še – za tako visoko številko – dobro služi. Marija Rakuša se je rodila v kmečki družini in na kmetiji preživela otroštvo s starši in dvema bratoma, ki pa se kljub veliko dela niso nikoli pozabili družiti, ter tkati pristne družinske vezi. Osnovno šolo je obiskovala v domači Gorišnici. Ko se je poročila, sta z možem Janezom ostala na njeni domačiji, za katero sta pridno skrbeli. V zakonu sta se jima rodila hčerka Irena in sin Janko, oba danes lepo skrbita za njo. Zraven njene družine ji največje veselje predstavljajo štirje vnuki ter pravnuki.

V življenju je bila vedno skrbna in delovna. Velikokrat se je morala z otrokoma z vozom peljati na Ptuj na sejem. Kljub težkemu kmečkemu delu gospa Marija ni nikoli pozabila na veselje, saj je vesele narave in to je najbrž tudi doprineslo k tako visoki starosti. Gospa Marija je dolgoletna članica Društva upokojencev Gorišnica.

Slavljenska v sredini

Kljub visoki starosti se Marija spominja marsikaterega dogodka iz svojega življenja. Tudi nam bo prijeten dogodek ob častitljivi številki ostal v lepem spominu. Spoštovani gospe Mariji želimo predvsem zdravja ter da se ob naslednjem jubileju ponovno snidemo.

Petra Kolednik, foto Slavica Golob

AVP – ZDUS v Kanalu

Delavnice »Starejši pešci varni v prometu« potekajo v sklopu projekta ZDUS, ki ga sofinancira Agencija RS za varnost prometa. ZDUS je v sodelovanju z Društvom upokojencem Kanal pripravil omenjeno brezplačno delavnico dne 15.10.2024.

Namen delavnice je ozaveščanje starejših o pomembnosti varne udeležbe pešcev v cestnem prometu, informiranje o ukrepih, s katerimi sami lahko prispevamo k večji lastni varnosti, prispevati k zmanjšanju števila prometnih nesreč, kjer so udeleženi starejši pešci, spodbujati vseživljenjsko učenje o prometni varnosti v tretjem življenjskem obdobju ter povečati uporabo odsevnih teles pri starejših pešcih. Predsednik društva Franc Komac je prisotne lepo pozdravil ter udeležence pozval, da aktivno sodelujejo s tem, da pred zaključkom delavnice tudi sami postavijo vprašanja in podajo predloge za izboljšanje prometne varnosti v kraju in njihova zapažanja. V nadaljevanju pa je predsednik predstavil še osebe, ki so na delavnici predstavili posamezne teme. To so bili Črt Kanoni, predstavnik ZDUS-a, Vlijem Urbančič, predstavnik AVP in Danilo Mlakar, predstavnik PP Nova Gorica. Zadnja imenovana sta tudi člana Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Kanal ob Soči. Črt Kanoni je vse navzoče pozdravil v imenu vodstva ZDUS in predstavil ozadje projekta, ki ga uspešno ZDUS izvaja s ciljem osvestiti čim širšo starostno populacijo k večji previdnosti, pozornosti in samodiscipliniranosti v cestnem

prometu. Vili Urbančič je uvodoma dejal, da delavnica sovпада s tednom preventivne akcije »Bodi viden-bodi previden« (14.10. do 20.10.2014) in v nadaljevanju grafično prikazal problematiko udeležencev v prometu, od pešcev, kolesarjev, motoristov, voznikov osebnih vozil, do voznikov avtobusov in tovornih vozil.

Danilo Mlakar je v video predstavitvi prikazal in spregovoril o t.i. »črni točki« prometne varnosti v samem kraju Kanal in pri tem poudaril, da je le-ta vezana predvsem na čas turistične sezone, ko je skozi kraj frekvenca prometa velika in tudi turistov, ki se v kraju ustavijo in ogledujejo znamenitosti v samem trškem jedru Kanala. Posebna atrakcija pa je seveda kamniti most preko reke Soče. Vse omenjeno pa kliče po obvoznici, ki ima v kraju že »dolgo brado«. Udeleženci so v nadaljevanju postavili veliko vprašanj in bili do določenih problemov

tudi kritični. Na vsa zastavljena vprašanja so dobili odgovore in tudi pojasnila, kdo je za določeno problematiko odgovoren. Po koncu delavnice so udeleženci prejeli anonimne elevacijske vprašalnike, ki so jih izpolnili in smo jih poslali na ZDUS. Prav tako smo udeležencem razdelili odsevne jopiče, kresničke, odsevne trakove in letak z osmimi priporočili za varno pešačenje. Iz izpolnjenih anket, kakor tudi po končani delavnici je bilo videti, da so bili udeleženci zadovoljni in da si želijo še več takih delavnic, kjer bi se obravnavala problematika starejših pri vključevanju in obnašanju v prometu ter pogoji za vožnjo.

V društvu si bomo prizadevali, da se bomo tudi v bodoče prijavljali na take delavnice, ZDUS-u pa se zahvaljujemo, da so nam omogočili, da smo lahko bili del te poučne in življenjske zgodbe.

Franc Komac, predsednik DU Kanal

AVP – ZDUS v Ljubeečni

Društvo upokojencev na Ljubeečni posveča veliko pozornosti izobraževanju svojih članov. Vsak mesec organizira vsaj eno delavnico, ki prispeva k večjemu osveščanju članov.

To so delavnice s temami iz različnih področij. Največ pozornosti posvečajo krepitvi zdravja, udeležbi v prometu in splošnemu znanju in obveščeni. Tako so konec septembra (24. 9. 2024) izvedli delavnico "Starejši pešci varni v prometu". Gre za delavnico, ki poteka v sklopu projekta ZDUS in Agencije RS za varnost prometa. Namen teh delavnic je v osveščanju pomembnosti udeležbe starejših pešcev v cestnem prometu. Udeležence, bilo jih je več kot 30, so izvajalci seznanili s priporočili, kako lahko sami pri-

spevajo k boljši lastni varnosti. Ogleдали so si tudi najbolj kritične točke v prometu v krajevni skupnosti. Na delavnici jim je predsednica ZDUS, Zdenka Jan, predstavila naloge DU pri skrbi za varno udeležbo starejših v prometu. Veliko nasvetov in opozoril pa so jim predstavili še Peter Topličanec, policist Policijske postaje Celje ter Tomaž Lotrič in Drago Kračun iz Šole varne vožnje na avto poligonu Ljubeečna. To je bila že tretja delavnica. Pred tem so člani DU Ljubeečna opravili že dve delavnici za varno vožnjo. Eno od teh so opravili tudi v vožnjo po avto poligonu na Ljubeečni. Vsi udeleženci so bili izredno zadovoljni in pripravljeni sodelovati na podobnih delavnicah tudi v prihodnje.

Besedilo in foto, Milan Brecl

Državno prvenstvo v šahu

Zveza društev upokojencev Slovenije je organizacijo letošnjega državnega prvenstva zaupala DU Piran in soorganizatorju Hotelu Delfin Izola. Prvega oktobra so »mislenci« sedli drug drugemu nasproti. Že ob 08.00 uri so prihajale prve tekmovalke in tekmovalci, ki so bili deležni dobrodošlice in postrežbe s kavo, čajem in rogljički. Nato je sledila prijava pri strogi tekmovalni komisiji, ki jo je vodil delegat ZDUS, Vojko Prisljan, ob pomoči članic DU Piran, Vojke Levac in Danice Vuk.

Sledila je svečana otvoritev prvenstva, na kateri so sodelovali: Mešani pevski zbor Bonaca, DU Piran pod taktirko pevovodje Barbare Murata, Zdravko Taškar, predsednik DU Piran, Miloš Milivojevič, direktor Delfina, podžupanja občine Izole, Agnesa Babič in podpredsednik Komisije za šport pri ZDUS, ki je prenesel lepe želje predsednice ZDUS, Zdenke Jan in jo opravičil zaradi odsotnosti. Po tehničnem sestanku, ki ga je vodil delegat ZDUS in glavni sodnik, Andrej Žnidarčič, se je začelo tekmovanje. Na DP je nastopilo 15 moških in 2 ženski ekipi, skupaj 82 tekmovalcev. Vseh udeležencev je bilo 120. Tekmovanje je potekalo v prijetnem vzdušju, kot se za šah spodobi. Videli smo veliko odličnih potez, saj so bili med nami tudi šahovski mojstri. Tekmovanje se je končalo malo po petnajsti uri

in potrebno je bilo pregledati rezultate in jih objaviti na oglasni deski. Na njih ni bilo pripomb, zato se je kmalu po objavi začela svečana razglasitev. Pokale in medalje sta podelila g. Taškar in g. Prisljan.

Prvaki 2024 pri moških so postali: DU Kozarje pred DU Maribor in DU Domžale.

Pri ženskah so prvakinje postale DU Šempeter v Sav. Dolini pred DU Velenje.

Ob zaključku tekmovanja so se predsednik DU Piran, Zdravko Taškar, podpredsednik komisije za šport, rekreacijo in gibalno kulturo, Vojko Prisljan, direktor Delfina, Miloš Milivojevič, in glavni sodnik iz Šahovskega društva Piran, Andrej Žnidarčič, vsem prisotnim tekmovalcem zahvalili za udeležbo, športni pristop in borbenost. Zaželeli so jim še veliko športnih tekmovanj in uspešnih nastopov ter srečno

vrnitev domov. Zelo pohvalno je tudi, da na rezultate tekmovanja ni bilo pritožb. Predsednik DU Piran je še dodal, da je bilo DP v šahu prvič v zgodovini Hotela Delfin izpeljano v tem lepem objektu. Prav tako je bilo prvič izvedeno v soorganizaciji kar štirih organizatorjev, kar je dokaz, da je v slogi in dobrem medsebojnem sodelovanju moč, ki vodi do uspeha. Zahvalil se je tudi vsem, ki so mu nesebično pomagali. Vojku Prisljanu, direktorju Milošu Milivojeviču, vodji restavracije Sašu Dominku, sodniku Andreju Žnidarčiču in njegovemu pomočniku Liamu Brečeviču. Po zaslugi sodnika Andreja so lahko vsi udeleženci prvenstva v realnem času spremljali rezultate tekmovanja v živo na spletišču Šahovskega utripa.

Besedilo ijn foto, Zdravko Taškar

Hočani tretjič zapored državni prvaki v kegljanju s kroglo na vrvici

Moška ekipa DU Hoče med upokojenci Slovenije v sami špici kegljačev

V Miklavžu pri Ormožu so 20. 9. 2024 potekale 12. državne športne igre društev upokojencev v kegljanju s kroglo na vrvici. Moška ekipa DU Hoče se je na igre uvrstila avtomatsko, na tekmovanje so prišli kot favoriti, in sicer kot lanske državni prvaki. Zadnja tri leta so v sami špici med kegljači Slovenije. Dvakrat zapored so bili državni prvaki in na vseh ostalih tekmovanjih so se vedno uvrščali med prve tri ekipe. Tudi tokrat je bilo tekmovanje za moško člansko ekipo kegljaške sekcije DU Hoče zelo uspešno. Ekipo kegljačev DU Hoče so sestavljali: Darko Kokolj, Janko Hadner, Marijan Horvat, Jože Karapetrič in Drago Kvas.

V močni konkurenci 12. pokrajinskih prvakov Slovenije se je moška ekipa DU Hoče ponovno odlično odrezala. Že tretjič zapored so osvojili naslov državnih prvakov, kar se je

zgodilo prvič, od kar se igre odvijajo. Poleg tega je tudi član ekipe DU Hoče, Marijan Horvat, med posamezniki podrl največ kegljev in zaslužen postal državni prvak.

(od leve) Darko Kokolj, Janko Hadner, Marijan Horvat, Jože Karapetrič in Drago Kvas.

Kegljanje s kroglo na vrvici je med upokojenci zelo priljubljeno, zato se vsako leto na državne igre uvrstijo ekipe iz vseh pokrajinskih zvez društev upokojencev. Tekmovanje je potekalo po pravilih na dveh keglijščih. Na vsakem ima tekmovalec 10 metov (5 na polno in 5 na čiščenje). Tekmovanje je trajalo od 8.30 do 17. ure. Med tekmovalci je vladalo pravo športno vzdušje

in borbenost. Ob koncu tekmovanja je bila uradna razglasitev rezultatov in podelitev medalj, pokalov in nagrad najboljšim.

Končni vrstni red moških ekip:

1. mesto DU Hoče, 2. mesto DU Šentilj pri Velenju, 3. mesto DU Ptujška gora.

Končni vrstni red moških posamezno:

1. mesto Horvat Marijan, DU Hoče, 2. Rotovnik Ciril, DU Šentilj pri Velenju, 3. mesto

Avguštin Branko, DU Dolenjske Toplice. Čeprav je tekmovanje trajalo precej dolgo, je ob prijetnem medsebojnem druženju in ob prijetnih pogovorih vseh tekmovalcev čas kar prehitro minil. Dobro razpoloženi udeleženci so si obljubili, da bodo še naprej aktivno trenirali v kegljanju s kroglo na vrvici in se srečali na naslednjih tekmovanjih.

Breda Germ, foto Drago Kvas

Vrhunski in ljubiteljski šport v Ljubljani

Mesto Ljubljana ima bogato športno zgodovino, o kateri so sredi preteklega meseca spregovorili na posvetu z delovnim naslovom Vrhunski in rekreativni šport v Ljubljani in njegov nadaljnji razvoj. Slovenski športni mejniki so se premikali prav v našem glavnem mestu. Alpinizem, turno smučanje, hokej, košarka, namizni tenis, atletika, plavanje, skoki v vodo, kotalkanje, umetnostno drsanje, telovadba ... uh, kar dolg spisek in človek bi zlahka pozabil še na kako drugo športno disciplino, ki se je ukoreninila v našem mestu. Posveta se je udeležila tudi močna delegacija ZDUS s podpredsednikom Željkom Kljajićem, predsednikom komisije za šport, Borisom Zajcem in podpredsednikom komisije, Vojkom Prislanom.

Mestni Socialni demokrati so tako včeraj v konferenčni dvorani Slovenskega etnografskega muzeja pripravili v sodelovanju z Odborom za šport SD Posvet o trenutnem stanju v ljubljanskem in slovenskem športu ter smeri razvoja športa v Sloveniji.

Nosilci politične in športne oblasti ter strokovnjaki s področja športa so spregovorili o žgočih temah nadaljnjega razvoja športa, o opravljenem delu v mandatu aktualne vlade

ter iskali odgovore na vprašanje, kaj se še da narediti bolje in enostavneje, da se bo šport tudi v prihodnje razvijal. Uvodna izhodišča na razpravi je podal predsednik SD Ljubljana, mag. Marko Koprivc, ki je navzoče prisrčno pozdravil ter dejal, da to ni le stanovski posvet, ampak so nanj povabili tudi strokovnjake s področja športa in drugih političnih strank, saj je šport univerzalna disciplina, ki mora presežati politične opredelitve. Takoj za njim je spregovoril še Dejan Židan, ki je orisal trenutno stanje slovenskega vrhunškega in ljubiteljskega športa, in nakazal smernice za izboljšanje stanja, s katerim se je soočil ob sprejemu mandata, torej državnega sekretarja na MGTŠ, zadolženega tudi za šport. V razpravi

so sodelovali že omenjeni mag. Dejan Židan, mag. Matej Jamnik, član izvršnega odbora Slovenske univerzitetne športne zveze in predavatelj športa na Univerzi v Ljubljani, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo, dr. Rožle Prezelj, varuh športnikovih pravic, Metod Ropret, podpredsednik Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez za področje vrhunškega športa, dr. Marta Bon, predsednica odbora za šport Mestnega sveta MOL in predavateljica na Fakulteti za šport Univerze v Ljubljani, Damijan Lazar, predsednik Zveze za šport invalidov Slovenije – Slovenskega paralimpijskega komiteja in Tatjana Polajnar, direktorica javnega zavoda Šport Ljubljana.

Kar nas najbolj veseli pa je, da smo iz konteksta razmišljanja Dejana Židana lahko slišali, kako bodo na ministrstvu pripravili podlage tudi za sofinanciranje športa starejših in da je bila pred kratkim pri njem na delovnem obisku delegacija ZDUS, beseda pa je tekla prav o finančni podpori športa starejših. Okroglo mizo je moderiral Zvezdan Mikić, po njej pa je sledilo še družabno srečanje v pričakovanju Martina. Kostanja ni bilo, bilo pa je rujno in sočno z okusom po jabolkah in prijateljstvu.

Besedilo in foto, ČK

Perspektive športa starejših

V ZDUS in Komisiji za šport rekreacijo in gibalno kulturo se že nekaj časa ubadamo z dilemo, na kakšen način ali načine pristopiti do določenih institucij, ministrstev ali tistih organizacij, ki se prvenstveno ukvarjajo s športom starejših.

Namreč, naše aktivnosti so bolj ali manj usmerjene v iskanje ali pridobitev informacij, kako do brezplačne vadbe za upokojence in kako do dodatnih sredstev za organizacijo pokrajinskih in državnih športnih iger. Dogovarjamo se s Fakulteto za šport, Ministrstvom za gospodarstvo

šport in turizem in Direktoratom za šport pri MGTŠ. V preteklem tednu pa smo se udeležili delovnega sestanka na Olimpijskem komiteju Slovenije (OKS), ki je vodilni organizator vseh aktivnosti za sprejem Nacionalnega programa športa v Sloveniji in spremlja oz. vodi aktivnosti športa starejših na državni, regionalni in lokalni ravni. Sprejela nas je vodja programov športa na lokalni ravni Tjaša Škorc. Odgovorila nam je na nekatera nerazrešena vprašanja in dileme, ki se pojavljajo med članstvom oz. upokojenci, ki se ukvarjajo z vadbo oziroma športom starejših. Dogo-

vorili smo se za nadaljnje sodelovanje in medsebojno obveščanje na tem področju, kar je vsekakor prvi, a dobrodošel korak k izboljšanju upokojenskega športa, športne vadbe in rekreacije, ne nazadnje tudi organizacije naših tekmovanj, ki, roko na srce, niso poceni. O vseh novostih s tega področja, ki smo ga odprli kot novo poglavje pri financiranju naših dejavnosti, bomo seznanili vse člane Komisije, UO ZDUS, seveda tudi vsa DU in Pokrajinske zveze, da bodo lahko lažje razumeli nezavidljiv položaj športa starejših v Sloveniji.

Željko Kljajić

Sprostite se v urbanem wellness centru Atlantis.

Wellness center
številka ena v Ljubljani.

12 različnih savn | 6 bazenov | vroče in hladne kopeli
vsakodnevni program ritualov

